

51

Prámen

ČASOPIS GRÉCKOKATOLÍCKYCH BOHOSLOVCOV

Číslo 2/2000 Ročník VII.

15 Sk

STRETNUTIE GRÉCKOKATOLÍCKEJ MLÁDEŽE

BYSTRÁ 2000

I. turnus: 31. 7. - 4. 8. 2000 pre mládež vo veku 10-13 rokov.

II. turnus: 7. 8. - 11. 8. 2000 mládež vo veku 17 rokov a viac.

III. turnus: 14. 8. - 18. 8. 2000 pre mládež vo veku 14-16 rokov.

Predpokladaná cena za turnus je 600 Sk (za pomoci sponzorov).

Možnosť prihlásenia - jún 2000 na farských úradoch.

Informácie:

Gréckokatolícke biskupstvo

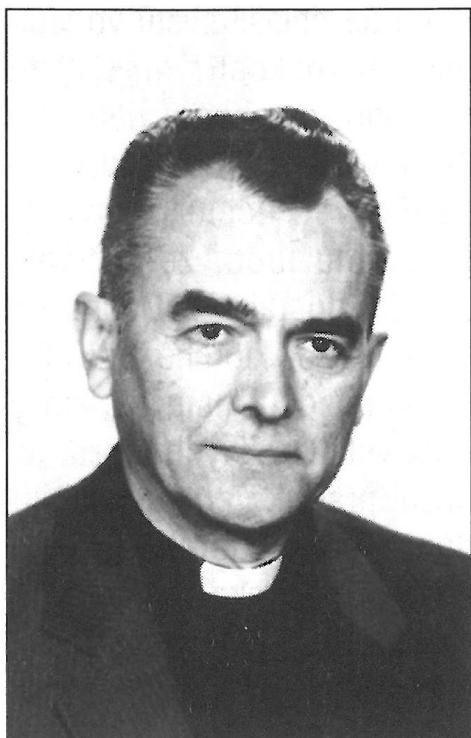
Miroslav Il'ko - 0931/445 2979 alebo 0905 518 405

Košický exarchát

Štefan Kerul'-Kmec - 0948/678 2502 alebo - 0905 644 258

NEVÁHAJ! ČAS SA KRÁTI!

EDITORIAL

Duch oživuje

Staroveký grécky filozof Plutarchos dal raz priniesť na námestie, kde prednášal svoje filozofické úvahy ľudskú mŕtvolu. Potom kázal svojim asistentom, aby mŕtvolu postavili na nohy a nechali stáť. Keď sa im to po viacerých pokusoch nepodarilo, kázal ešte mŕtvolu podoprieť rôznymi podperami, ale mŕtvola vždy padla. Nakoniec asistentom povedal, aby to nechali, že je to úplne zbytočná námaha a okolostojacim poslucháčom na námestí s rečníckym pátosom vyhlásil: "Nebude stáť, lebo nemá ducha".

Ak nám táto poučná scéna a výrok starého gréckeho filozofa povedala pravdu o potrebe jednoty ducha a tela v priro-

dzenom poriadku sveta, o to väčší význam má jednota Svätého Ducha s človekom pre jeho život v nadprirodzenom poriadku.

Kristovým oslávením v smrti a zmŕtvychvstaní sa začína nový úsek ľudských dejín - časy Sv. Ducha a cirkvi. Sv. Duchom priťahuje nebeský Otec veriacich ku Kristovi a z neho, z jeho ľudskej prirodzenosti, ktorá je nerozlučiteľne spätá s Božstvom prechádza do ľudí Božia iskra, ktorá nás zapaluje nebeským ohňom a osvecuje. Je to Svätý Duch. Vykúpené ľudstvo je ľudstvo napojené Sv. Duchom. Už zostúpenie Sv. Ducha pri Ježišovom krste v Jordáne bolo znakom, že nastáva nová éra, nové časy pre ľudstvo. Aj Noemova holubica pri potope znamenala nové časy, nový úsek svetových dejín. "Po ňom vypustil holubicu, aby zvedel, či sa už vody stiahli zo zeme. Ale keď holubica nenašla miesto, kde by spočinula jej noha, vrátila sa späť k nemu do

korába, lebo vody boli ešte na povrchu celej zeme. On vystrel ruku, chytil ju a vzal ju k sebe do korába. Potom čakal ďalších sedem dní a opäť vypustil z korába holubicu. A holubica priletela k nemu iba v podvečer a v zobáku mala čerstvú olivovú ratolesť" (Gn 8, 8-11).

Tak aj holubica pri Ježišovom krste oznamuje začiatok akéhosi nového stvorenia "V ňom prišiel a kázal aj duchom, čo boli vo väzení. Oni kedysi veriť nechceli, keď Božia trpezlivosť za Noemových dní vyčkávala, kým sa staval koráb, v ktorom sa zachránili z vody len niekoľkí, celkom osem ľudí. To je predobraz krstu, ktorý teraz vás zachraňuje. Nie tým, že odstraňuje telesnú špinu, ale vyprosuje u Boha čisté svedomie pre zmŕtvychvstanie Ježiša Krista, ktorý vystúpil do neba, je po Božej pravici a podriadení sú mu anjeli, mocnosti a sily" (1 Pt 3, 19-22), keď Ježiš vystúpil z vôd Jordána. Od Ježišovej vykupiteľskej smrti

nebeský Otec zahrňa tou istou otcovskou láskou aj tých, ktorých predurčil vo svojom Synovi, že sa majú stať jeho deťmi *“On nás podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval v milovanom Synovi. V ňom máme vykúpenie skrze jeho krv, odpustenie hriechov, podľa bohatstva jeho milosti”* (Ef 1, 5-7).

Ježiš Kristus si neponechal bohatstvo svojho božského života sám pre seba, ale ho chcel sprostredkovať celému ľudstvu, ba celému kozmu. Má *“milosť hlavy”*, t.j. jeho ľudská prirodzenosť vzhľadom na osobnú jednotu s Božím Slovom má život Boží v takej plnosti, že tento život nemôže ostať iba u neho a v hraniciach jeho ľudskej prirodzenosti, ale musí z neho vyžarovať a rozlievať sa do všetkých srdc, ktoré sa mu otvoria. Všetci máme byť vyformovaní na podobu Kristovu, veď sme jeho Telom a to nielen ako celok, ale každý z nás aj osobitne. Jednotlivci sa však formujú iba natoľko, naľkoľko tvoria s Kristom živé spoločenstvo jedného tajomného tela. Formuje ich život, ktorý stále prúdi z Hlavy. Týmto životom je Svätý Duch, ktorého sme dostali na Turíce.

Oslávený Ježiš neposiela na Turíce svojho Ducha jednotlivcom, alebo množstvu jednotlivcov, ale spoločenstvu Ježišových učeníkov. Prijali ho najprv stodvadsať učeníci, ktorí sa zhromaždili v Jeruzaleme vo večeradle. Z oslávenej Hlavy prešiel na Turíce Duch do jeho tajomného tela, ktorým je Cirkev. Boží Duch už síce účinkoval aj v Starom Zákone, ani apoštolom a Ježišovým učeníkom nechýbala sila Sv. Ducha ani pred Turícami, ale nebola to ešte plnosť Sv. Ducha. Preto bolo naozaj dobre, že Ježiš od nich viditeľne odišiel, aby mohol byť s nimi všade a stále v Svätom Duchu *“Lenže hovorím vám pravdu: Je pre vás lepšie, aby som odišiel. Lebo ak neodídem, Tešiteľ k vám nepríde. Ale keď odídem, pošlem ho k vám. A keď príde on, ukáže svet, čo je hriech, čo spravodlivosť a čo súd”* (Jn 16, 7-8). Sv. Duch ako zosobnená láska trojjediného Boha ich spojila s osláveným Pánom, s neviditeľným Kristom, a to oveľa dôvernejšie, ako s ním boli spojení za jeho viditeľnej prítomnosti.

Na Turíce bolo verejné, všetkým ľuďom zjavné a viditeľné zoslanie Sv. Ducha - ako bola predtým všetkým ľuďom, Židom i pohanom, viditeľná Ježišova smrť za jeruzalemskými hradbami na Golgote. Sv.

Duch sa ohlásil svetú vo viditeľných znakoch, ktoré nikto nemohol nevidieť a nepočuť. Peter v mene zhromaždených Ježišových učeníkov svedčí všetkému ľudu, že Ježišovi učeníci dostali Sv. Ducha od toho Ježiša, ktorého židovská vrchnosť dala usmrtiť, ktorý však vstal zmŕtvych a sedí po Božej pravici. Teraz poslal ľudom Ducha, ktorého proroci predpovedali ako dar mesiášskych čias. Každý môže dostať tohto Ducha, keď sa obráti a dá sa pokrstiť v Ježišovom mene (por. Sk 2, 14-38).

Tento istý Sv. Duch prichádza a pôsobí aj dnes pre všetkých, ktorí sa mu otvoria. Bez neho totiž niet života v ničom. Aj Cirkev bez neho by bola len organizáciou ako každá iná, Kristus by patrila minulosti, Boh by bol ďaleko a evanjelium by bola len mŕtva litera. Sv. Duch však všetkému dáva novú dimenziu, dáva dynamický život všetkému, čo má smerovať k svojmu prirodzenému završeniu v Bohu.

Napíňme sa ním aj pre svoju budúcu službu, aby sme neboli bez neho ako Plutarchova mŕtvola.

RNDr. Jozef Voskár
titulárny kanonik
prodekan GBF PU

Obsah

- 6 - SEMINÁRSKE SEKUNDY**
- 8 - LIST SLOBODY**
- 9 - KTO PRVÝ HODÍ KAMEŇOM**
- 11 - MÁRIA**
- 12 - PREČO PUTUJEME**
- 13 - RODINA A JEJ POSTAVENIE
V DNEŠNEJ SPOLOČNOSTI**
- 16 - SV. APOŠTOL BARNABÁŠ**
- 18 - O ZNAMENÍ SV. KRÍŽA
POČAS SVÄTEJ LITURGIE**
- 21 - FUTBALOVÝ TURNAJ
BOHOSLOVCOV**
- 25 - ANJELI**
- 29 - SLOBODOMURÁRI**
- 31 - POSOLSTVO SV. OTCA MLADÝM
NA CELOM SVETE PRI
PRÍLEŽITOSTI XV. SVETOVÉHO
DŇA MLÁDEŽE 2000**
- 34 - RELAX**

Seminárske sekundy

VELKÝ ŠTVRTOK

Pri spoločnom oltári v katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove o. biskup Ján Hirka slávil eucharistiu spolu so svojimi kňazmi prešovskej eparchie. Zároveň na sv. liturgii posvätil myro. Pre nás bohoslovcov to bola tiež veľká udalosť, keďže sme si pripomenuli ustanovenie Eucharistie Pánom Ježišom Kristom. V tento deň sme sa rozišli na Velkonočné sviatky a s radosťou sme očakávali Vzkriesenie Ježiša Krista.

CELOSLOVENSKÉ STRET- NUTIE SEMINARISTOV

V prvý májový deň sme celý seminár nasadli do troch autobusov a vybrali sme sa na **prvé celoslovenské stretnutie bratov seminaristov** v Starých Horách (pútnické miesto v banskobystrickej diecéze). Po spoločnej sv. omši, ktorú slúžili o. biskupi Mons. Rudolf Baláž a Tomáš Galis sme mali možnosť sa zoznámiť s bratmi z ostatných seminárov všetkých diecéz, ako i s rehoľníkmi.

K spoločnému programu sme prispeli aj my byzantským hymnom k oslave Presvätej Bohorodičky - Akatistom, ktorý slúžil o. rektor Vojtech Boháč. Už z prvých tónov bolo počuť, že celá bazilika oslavuje jedným srdcom a ústami Pannu Máriu a jej syna Ježiša Krista.

NEOFYTI MEDZI SEMINARISTAMI

V poslednú aprílovú nedeľu sme privítali v našom seminári nových členov Cirkvi - "neofytov" - novopokrstených, ktorí si mali možnosť prezrieť priestory seminára a zoznámiť sa so životom v ňom. Sv. liturgiu slávil generálny vikár o. Ján Zavacký. Nech vás požehnáva Pán na vašej ceste k nemu!

MÁJ - MARIÁNSKY MESIAC

Celý mesiac máj sme oslavovali našu nebeskú matku Pannu Máriu. Spoločnými modlitbami (sv. ružencom, molebenom, paraklisom i akatistom) sme ju prosili o jej príhovor

u Nebeského Otca. Zverili sme jej i naše kňazské povolania.

KORUNOVÁCIA ČIERNEJ MADONNY

V prešovskom katedrálnom chráme pred sv. liturgiou 13. mája o. biskup Ján korunoval Čiernu Madonnu, ktorá bola odborne reštaurovaná. Na tejto významnej udalosti bol prítomný tiež arcibiskup - emeritný

biskup kralovo-hradecký Mons. Karel Otčenášek, kňazi prešovskej eparchie a samozrejme i my bohoslovci, ktorí pri tejto príležitosti pripravili so Zborom sv. Romana Sladkopevca slávnostnú akadémiu.

DEŇ MATIEK

V nedeľu po sv. liturgii v katedrálnom chráme o 9. hod.

sme pripravili pre naše mamky, ale nielen iba im, slávnostnú akadémiu, pri ktorej vystúpil i náš seminársky Zbor sv. Romana Sladkopevca. Zároveň sme sa modlili za naše kňazské povolania, keďže bol "deň modlitieb za kňazské povolania".

SKÚŠKOVÉ OBDOBIE

Od 15. mája začalo neľahké obdobie pre nás, ale i pre našich vyučujúcich - začalo skúškové obdobie. "V pote tváre budeš jesť svoj chlieb." (Gn 3, 19)

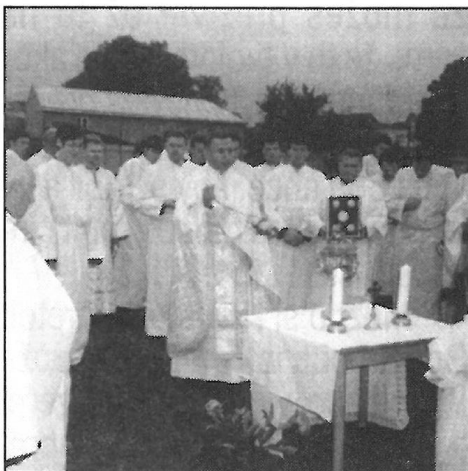
FUTBALOVÝ ŠAMPIONÁT SEMINARISTOV

Už v poradí 7. ročníka futbalového šampionátu sa zúčastnili i naši bratia futbalisti. Tento-krát to bolo v Bratislave, kde obsadili slušné 3. miesto a teda ešte stále patria do slovenskej špičky seminárskych futbalistov. Ej, keby to tak videl Maradona.

*stránku pripravili
bratia M. G. a P. P.*

EUCHARISTICKÝ SPRIEVOD V SEMINÁRI

Od 18. – 21. mája sa na našich farnostiach slávil Eucharistické dni. Samozrejme, že ani

my sme nemohli v takejto slávnostnej aktivite zaostávať. Preto predvečer duchovnej obnovy 19. mája sme vykonali v areáli nášho seminára Eucharistický sprievod k štyrom malým oltárikom, ktoré boli pripravené na štyroch svetových stranách. Hlavným celebrantom bol o. rektor Vojtech Boháč. Po tomto sprievode viedol duchovnú obnovu o. Oto Gábor.

SEMINÁR "FIDES ET RATIO"

Na pôde našej fakulty sa 25. mája 2000 uskutočnil seminár k encyklike Sv. Otca "Fides et ratio", na ktorom sme sa zúčastnili aj my. Ako vzácny hosť na tomto seminári vystúpil prof. Dr. Hab. Karol Tarnowski z Kra-

kova.

"ČLOVEK UMIERAJÚCI V TOMTO SVETE"

Tak znel názov prednášky brata farára evanjelickej cirkvi Františka Tótha z Toronta (Kanada), ktorá sa uskutočnila v posledný májový pondelok na našej fakulte. Brat farár František povzbudil nás bohoslovcov, aby sme ľuďom vraveli viac o Pánovi, keďže sa stretneme s mnohými prípadmi ľudí, ktorí vôbec o Pánu Bohu nepočuli.

BUDÚCI PRVÁCI V SEMINÁRI

Na pôde nášho seminára sme mali 29. mája 2000 možnosť privítať budúcich prvákov, ktorí sa tu zúčastnili na psychologicko - lekárskeho testoch ako i pohovore s o. rektorom. Samozrejme, že sme ich nezaбудli povzbudiť v tomto namáhavom dni.

ĽUTINA A PRVOPRÍJMAJÚCE DETI

Na našom odpustovom mieste sa 3. júna stretli prvoprijímajúce deti z celej eparchie s o. biskupom Jánom, na ktorom sme nemohli chýbať ani my. Pri sv. liturgii spieval Zbor sv. Romana Sladkopevca.

List slobody

„Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.“ (Jn 8, 32)

*Písmo sväté. Napadlo Vám niekedy, že tento výraz obsahuje niekoľko otázok? Písmom sa ľudia dorozumievajú, komunikujú. To, čo bolo skryté sa písmom zjavuje. Výraz **svätý** však označuje opak - pôvodne sa tým myslí na niečo, čo je skryté, neprístupné, tabu, ku ktorému sa obyčajný človek nemôže priblížiť. Názov **Písmo sväté** spojuje v sebe dva protichodné póly - sú v ňom obsiahnuté Božie tajomstvá ľudskej mysli nedosiahnuteľné, ale tie sa zjavujú na stránkach posvätných kníh.*

Liturgia má totiž dve podstatné časti: liturgiu katechumenov a veriacich. Kristus k nám zostupuje najprv pod spôsobom slova a potom pod spôsobom chleba a vína. Ale v obidvoch prípadoch ho cirkev "láme a rozdeľuje". Slová Písma sa nie iba čítajú, ale i vysvetľujú, dostávajú zmysel podľa toho, ako sa žijú.

Sv. Hieroným to vysvetľuje: "Kto nepozná Písmo, nepozná Ježiša Krista". Sv. Ambróz dodáva: "Keď sa modlíme, hovoríme k nemu, keď však čítame Božie slovo, počúvame, čo hovorí on."

Určite poznáš ten pocit, keď sa Ti zdá, že to, čo Boh hovorí, že môžeš prežívať už tu na zemi, že to v tvojom živote ako si nefunguje a Ty nevieš prečo. Urobil si si schému toho, čo od Teba Boh chce, aby si robil a Ty sa snažíš silou mocou robiť čím väčšiu časť toho. A nič.

Možno si Ho ešte nestretol. Dospel si k takému názoru, že len nejakým vytrpieť tu na zemi a aspoň tam hore ti bude dobre, keď už tu nie. A takýto stav ťa privádza k tomu, že buď si priznáš pravdu a vystavíš sa zahanbeniu, alebo si nasadiš masku a budeš predstierať, že sa máš výborne. Možno aj pred sebou. Len dokedy?

Boh ti hovorí, že pravda ťa vyslobodí. Keďže pravda vyslobodzuje, omyl musí spútať.

Nežiješ v omyle? Vráť sa k začiatkom svojho života, prejdí svoj život a hľadaj, v ktorých oblastiach žiješ v omyle. Rozmýšľaj. Sú tvoje "kresťanské schémy" správne? Neurobil si si vlastný zákon? Zákon, ktorý ťa spútava?

Uč sa prechádzať od toho, čo berieš ako povinnosť voči Bohu k tomu, že to budeš robiť z lásky. Aby si k tomu došiel, musíš sa stretnúť s Kristom. Buď budeš robiť takéto skutky iba z povinnosti a budeš cítiť, že ťa to obmedzuje a spútava,

alebo sa stretneš s Kristom a budeš to robiť – veď to sám spoznáš. A isto Ťa to nebude obmedzovať.

Spoznaj pravdu. Odkiaľ? Ak si kresťan, Ducha už máš. Zostávajú tri veci, skrze ktoré ťa Boh povedie. Sv. Písmo, zdravý rozum a modlitba. Počúvaj, čítaj, rozmýšľaj, pros.

Ak nebudeš chápať, povedz Mu to. On ti odpovie. On ti ukáže pravdu, ak o ňu budeš mať záujem. Vzdaj sa schém, ktoré si si urobil a v ktorých je omyl. Stretni sa s Kristom a ži s Ním a budeš voľný. On čaká. A ono sa to naozaj dá. Nie je to len fráza – stretni sa s Kristom. To nie je niečo, čo sa len tak hovorí a nedá sa to splniť. Všímaj si ľudí okolo seba a uvidíš, kto je šťastný a kto sa šťastným robí. A skúmaj seba, do ktorej skupiny patríš a prečo tam patríš. Boh Ťa miluje a dal ti všetko, čo je potrebné k tvojmu šťastiu. Len si to zober a používaj to podľa Božieho návodu – podľa Svätého Písma, kde ti hovorí, čo máš robiť, ak Mu chceš patriť. Nie je ťažké prijať Božie synovstvo, ale je potrebné zblíčiť starého človeka.

Už toľkokrát si zakúsil, že iná cesta Ťa robí nešťastným a stále sa vraciaš späť. Skús túto. Skús spoznať pravdu a tá ťa vyslobodí. Boh neklame. Chce tvoje šťastie už teraz, nie až v nebi. On je tvojim šťastím. Je pri tebe. Daj mu ruku a nevracaj sa k omylu, ale choď za pravdou. Neboj sa.

Slavo

Kto prvý hodí kameňom?

Príbeh z Jánovho evanjelia o cudzoložnici (Jn 8,1-11), ktorú Ježiš zachránil pred istou smrťou, určite všetci dobre poznáte. Iste s radosťou v srdci súhlasíme s Ježišovým počínaním. Tejto žene však podľa Mojžišovho zákona trest smrti patrilo celkom oprávnene, spravodlivo. Preto farizeji a zákonníci, nad ktorých správaním sa často pohoršujeme, neboli voči nej z pohľadu zákona prehnane prísni. Ich správanie nebolo výnimočné, skôr by sme ho mohli nazvať - štandardné. V evanjeliu (z gr. evangelion: radostná zvesť) však určite nejde o poukázanie na štandardnosť či neštandardnosť postojov farizejov a zákonníkov, ale o dobrú zvesť o spásu, ktorú dostávame zadarmo skrze vieru v Ježiša Krista. (Ef 2,8)

V dnešnej spoločnosti sa stretávame s mnohými "spravodlivými" postojmi, s ktorými sa stotožňujú aj mnohí kresťania. Napríklad: "Človek, ktorý zabije iného človeka si zaslúži smrť. Veď prečo by sme mali riskovať, že opäť niekoho zavraždí?" Alebo: "Prečo by som mal ja, alebo moji rodičia zarabať na povaľáčov, neprispôsobivé indivíduá, zlodejov, alko-

holikov..., a mnoho ďalších príživníckych "profesií"? Veď aj v Písme sa píše: "Kto nepracuje, nech nejde."

Samozrejme, že treba len súhlasiť s tým, že počínanie mnohých takýchto ľudí, či ako sa to moderne povie "indivíduí", je prinajmenšom nesprávne. Lenže nesprávne bolo i počínanie ženy zo spomínaného evanjelia. Na jej chorobu bola diagnóza jasná. Na jej hriech bol jasný trest. Ešteže Boh, a za to mu patrí chvála, nás takto neškatuľkuje. Jemu nejde o to, aby sme boli za každý priestupok potrestaní, ale aby nás priviedol ku spásu, k večnému životu. A aby nám ukázal, že nie sme spasení pre našu spravodlivosť, ani pre dobré skutky, ale pre vieru v Ježiša Krista, hovorí nám toto slovo: "Kto by totiž zachoval celý zákon, ale prestúpil by ho v jednom prikázaní, previnil by sa proti všetkým." (Jak 2,10)

Teda: **"Kto prvý hodí kameňom?"**

V škole nás učili a denne to sledujeme v správach, akou hroznou diskrimináciou trpí mnoho ľudí kvôli farbe pleti,

kvôli vierovyznaniu, politickej angažovanosti...

Veľmi radi poukazujeme na Ameriku a jej dve tváre. Hoci rasizmus ako taký už ustúpil, černosi stále bývajú vo vyhradených predmestiach, getách, v biede a bez práce... Na Slovensku sa hrdo bijeme do prs a tvrdíme: "U nás rasizmus neexistuje." Dovoľte mi naštrbiť túto domnelú istotu. Položím len jednu krátku otázku, na ktorú nech si každý odpovie sám: "S koľkými Rómami máme priateľský vzťah, vzťah dôvery?" Pravdaže nechcem tvrdiť, že dôvera - nedôvera k istej skupine ľudí je už rasizmus. Ale prečo je to tak, že sa týchto ľudí, za ktorých tiež zomrel Kristus, stránime ako čohosi nečistého? Povieme: "Veď oni sa takisto stránia nás!" Áno! Súhlasím! Pre všetky etniká je charakteristické uzavieranie sa do seba. Je to prirodzená obrana pred asimilačnými snahami spoločnosti a tiež dôsledok neprijímania a podceňovania. Takáto skupina si nechce dať vziať svoj štýl života, svoje zvyky, kultúru...

Rasizmus ako taký v spoločnosti vzniká vtedy, keď sa pre istú skupinu ľudí začnú

vydávať špeciálne zákony, ktoré ju stavajú do svetla nežiadavosti a menejcennosti. Chcem poukázať na aktuálnu otázku dneška: "Čo s Rómami?" Pre tých, čo sú si skalopevne istí, že vzťah našej spoločnosti k rómskemu etniku je úplne spravodlivý, dokonca žičlivý a bez akýchkoľvek náznakov rasizmu, mám pripravené ďalšie otázky: "Koľko podnikateľov alebo štátnych podnikov dnes zamestná Róma?" "Neprikláňame sa aj my k názoru, že by príslušníci spomínaného etnika mali čím skôr odísť do krajiny, z ktorej prišli, alebo že by sa pre nich malo zriadiť špeciálne geto, kde by žili a sami hospodárili?"

Musím konštatovať, že v Rómoch vidíme zlodějov, násilníkov, vreckárov, klamárov - cigánov, a mnohí takými skutočne sú. No aj medzi bielymi sú spomínané typy, robia to však často omnoho rafinovanejšie. Nepočuli ste už niekde o nich? Okrem toho sú Rómovia podľa nás neprispôsobiví, príživnícki, nevzdelaní, zaostalí... Verejná mienka nám ich predkladá ako neplnohodnotných členov spoločnosti, za akési nadbytočné elementy, ktoré spôsobujú problémy.

Toto je pohľad sveta. Pohľad peňazí, ktoré sa z našich výplat prekotúľajú k sociálnym dáv-

kam. Je to pohľad väčšiny nadradenosti, pohľad inteligentov na hlupákov, ktorí bývajú v chatrčiach, pohľad pracujúcich na príživníkov, ktorí len špekulujú ako nerobiť a zarobiť. Patrí tu aj pohľad kresťanov, ktorým Róm v chráme nepríjemne zapácha.

A ako sa na týchto ľudí pozerá Ježiš? Sám hovorí tieto slová: *"Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov."* (Mk 2,17) Sv. Pavol hovorí: *"Ale Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici."* (Rim 5,8) Nám Božie slovo hovorí: *"Nesúďte, aby ste neboli súdení. Lebo ako budete súdiť vy, tak budú súdiť aj vás, a akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám."* (Mt 7,1n) *"Čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste to neurobili."* (Mt 25,45) A: *"Bratia moji, nespájajte vieru v nášho Pána slávy, Ježiša Krista, s nadržíaním osobám."* (Jak 2,1)

Tieto slová sa ľahko počujú aj hovoria, ale ťažko žijú. Naozaj, najúžasnejšie je spoznať, že si Božiu lásku nemôžeme nijako zaslúžiť. Ona sa nám dáva úplne zadarmo. Nevyberá si komu sa daruje a komu nie. Je tu jednoducho pre všetkých. U Ježiša sa tieto slová v spomínanom príbehu pretavili na

skutok. On si nežiada smrť hriešnika, ale aby sa obrátil a žil. Tým však, ktorí sa považovali za spravodlivých a lepších, Ježiš adresuje nekompromisné slová:

***"Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň."* (Jn 8,7)**

Vidíme, že Božia cesta je iná ako verejná mienka, alebo názory väčšiny ľudí. Preto sa pokúsme začať stavať a nie rúcať. Nemyslím na budovanie príbytkov, hoci o tom by bolo tiež aktuálne hovoriť. Chcem vás pozvať k tomu, na čo netreba peniaze, ale veľa dobrej vôle. Presne toto treba na zmenu našich vzťahov a postojov. Aby sa táto schátralá stavba medzi bielymi a Rómami dala do poriadku je skutočne potrebných veľa rúk.

Na záver mi dovoľte povedať, že som si vedomý, že tieto slová vyvolajú odpor a ospravedlňovanie vlastných postojov. Ale verím, že sa týchto postojov dotkne Ježiš, a že Jeho láska a pravda spôsobia, že kamene, ktoré boli pripravené na usmrtenie, sa zmenia na stavebný materiál.

Martin Mekel

MÁRIA

Mária pre mnohých slovo ako každé iné, pre iných meno a pre nás kresťanov symbol panenstva, čistoty a materstva.

Môžeme o nej hovoriť akoľvek, ale aj tak neopíšeme to, čo v skutočnosti pre nás znamená. V prvom rade je našou

matkou, ktorú nám Boží syn dal na Golgote. "Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: "Žena, hľa tvoj syn!" potom povedal učeníkovi: "Hľa tvoja matka!" A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe" (Jn 19, 26-27).

V mnohých piesňach, bohorodičníkoch a akatistoch sa opisuje jej víťazstvo nad zlými démonmi. "Raduj sa, víťazstvo nad démonmi." (Akatist - ikos 6, 3) "Raduj sa, lebo ty vytrhávaš duše z priepasti ničoty" (Akatist - ikos 9, 10)

Tak isto sa máme radovať aj my, ktorí žijeme od jej čias až po dnes, ale aj tí, čo zomreli pred dávnymi vekmi, pretože dielo vykúpenia pôsobí nielen do budúcnosti, ale aj do minulosti až po stvorenie sveta.

Už medzi prvými prorokmi, ktorí začali hovoriť o jej víťazstve, v knihách Starého zákona bol prorok Izaiáš, ktorý povedal skrze Ducha Svätého: "Preto vám sám Pán dá znamenie. Hľa panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel." (Iz 7, 14)

Tak ako cez prorokov hovoril Svätý Duch, tak cez archan-

jela Gabriela zvestoval Boh veľkú radosť, že prišla záchrana svetu: "Anjel jej povedal: Neboj sa Mária, našla si milosť u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš." (Lk 1, 30 - 31)

Pretože Panna Mária plne súhlasila s vôľou Otca, je našou orodovníčkou, ktorá nás chráni a na jej príhovor sa dejú zázraky.

Máriino poslanie v Cirkvi je neoddeliteľné od jej spojenia s Kristom. Priamo z neho vyplýva, veď ona nasledovala Ježiša od jeho prvého zázraku v Kane Galilejskej až po jeho smrť. Ježišova matka prijala svoj kríž s pokorou a preto zlý démon sa nemohol a ani sa jej nemôže postaviť na odpor, lebo v nej nebolo nijakej lesti a ani kúsok nečistoty.

Našu matku bolí, keď vidí hriechy svojich detí, za ktoré trpel Ježiš. Ona stále prostredníctvom svätých ľudí sa nám prihovára cez svoje zjavenia. Ona sa zjavuje na niektorých miestach až dodnes. Stále príde a napomenie svet za jeho hriechy a snaží sa, aby sa aj tí najväčší hriešnici obrátili. No nie-

kedy my ľudia pre tvrdosť svojho srdca nechceme počuť jej hlas a preto aj napriek všetkým znameniam konáme hriech, lebo hriech je pre nás pohodlnejší a cítime sa lepšie.

Zrieknutie sa hriechu je pre nás omnoho ťažšie ak už máme v tomto svete nejaké postavenie a to by znamenalo, že by sme sa mohli pokoriť. V očiach sveta by sme vyzerali čierni, ale aj ten v našich očiach najväčší hriešnik je Bohu milší ak sa obráti a dodržiava všetky prikázania.

Mária sa spojila s Ježišovou obetou. Po nanebovstúpení svojho Syna pomáhala svojimi modlitbami pri počiatkoch cir-

kvi. Spolu s apoštolmi a niekoľkými ženami ju vidíme vyprosovať svojimi modlitbami dar ducha, ktorý ju zatienil už pri zvestovaní. Z jej velebenia vieme, že povedala: "Lebo zhliadol na poníženosť svojej služobnice, hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia." (Lk 1, 48)

Velebiť ju máme aj my a to tiež prostredníctvom putovania na miesta, kde sa Mária zjavovala a kde nám vyprosuje svoje veľké milosti. Na miestach ako Fatima, Lurdy dodnes ľudia prežívajú zázraky uzdravovania, očisťovania, naplnenia duchom a iné. Jej prostredníctvom je spása bližšie, a ak sa

utiekame pod jej ochranu, ona nikdy na nás nezabudne a pri poslednom súde bude určite stáť pri nás.

*Ako ťa mám nazvať
požehnaná Bohorodička?
Nebom, pretože si nám
darovala slnko pravdy?*

*Rajom, keďže z teba vypučal
kvet nesmrteľnosti?*

*Či pannou, lebo ťa zdobí
večné panenstvo?*

*Alebo nepoškvrnenou matkou,
pretože si na rukách nosila
večného Boha?*

Pros ho za spásu našich duší.

Mária, pomáhaj nám na ceste životom, lebo spoliehame sa na teba!

Milan Kašperek

Prečo putujeme?

Tak isto ako iné národy aj Slovensko má mnoho miest zasvätených Panne Márii. Tu sa schádzajú pútnici, aby vzdali úctu, ďakovali Matke Božej a aby si vyprosili hojné milosti. A to nielen pre seba, ale aj pre tých, ktorí to potrebujú.

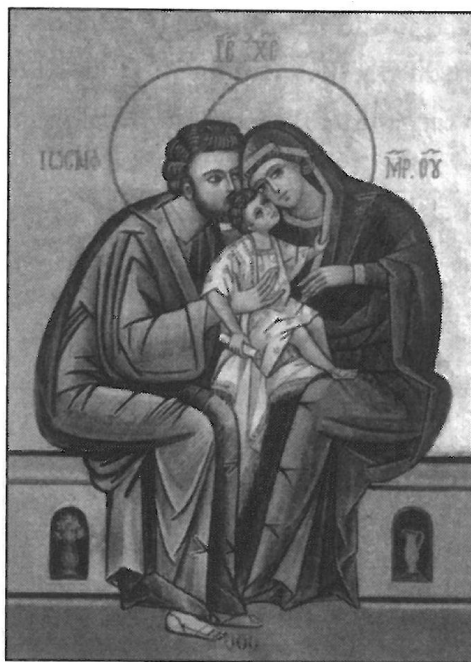
Skúškami nádeje je Mária veľmi blízka nám ľuďom. Ona poznala skúšky a teda je bytosťou, ktorú môžu vzývať tí, ktorí sa ocitnú v ťažkých situáciách. Mária je nielen matkou každého kresťana, ale aj matkou cirkvi a matkou jednoty.

Mohli by sme si položiť otázku: "Aký význam majú pút-

nické miesta v tejto dobe, ktorá čím ďalej tým viac sa stáva roztrieštenou a vzdalujúcou sa od Boha?" Nuž, povedal by som, že je to zjednotenie kresťanov a ľudí dobrej vôle. Mária v tejto jednote zohráva stále väčší a väčší význam. Veď určite si všetci uvedomujeme, aký vplyv môže mať matka v rodine, aby sa vytvárali dobré vzťahy vzájomného spolužitia. Božia Matka nám i dnes na mnohých pútnických miestach pripomína svoju pomoc pri zjednocovaní a hlbšom spojení sa s Bohom. Vplyv Márie bude nevyhnutný pre zjednotenie kresťanov a vyt-

Rodina a jej postavenie v dnešnej spoločnosti

Viera je darom od Boha, ktorá potrebuje pre realizáciu naše úsilie. Boh nám dá loďku a veslá, ale potom povie: "Veslovať musíš ty!" Konať "kladné skutky viery" je ako precvičovanie si tejto schopnosti a cvičenie rozvíja schopnosť. Dávid rozvinul svoju vieru, bojujúc proti Goliášovi. Abrahám sa stal veľikánom vo viere, keď prijal až po extrémnu hranicu temnosť uposlúchnutia, ktoré od neho žiadalo obeť svojho syna.

V liste Hebrejom sa hovorí: "Viera je základom toho, v čo dúfame, dôkazom toho, čo nevidíme. Ňou si predkovia získali dobré svedectvo. Iní boli mučení, ale neprijali oslobodenie, aby dosiahli lepšie, vzkriesenie. Iní zasa zakúsili výsmech a bičovanie, ba aj okovy a väzenie." (Hebr 11, 1-2. 35b-36).

Všetci muži a ženy, ktorí žili vo viere, sú postavení na rozmedzie Starého a Nového zákona, sú povolani Bohom na také

vorenie skutočne harmonickej spoločnosti ľudí dobrej vôle.

My, katolíci byzantského obradu, máme obzvlášť vo veľkej úcte Pannu Máriu. Aj naše dve najznámejšie pútnické miesta Klokočov a Ľutina sú jej zasvätené. Ale putujeme na tieto miesta, kde Mária sa za nás prihovára, s otvoreným srdcom? Nie je to len zvyk? Na toto si musí každý odpovedať sám. Ježiš hovorí: "Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi; aj ja vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach" (Mt 10, 32). Pre tieto slová sa oplatí byť Kristovými svedkami, lebo ur-

čite každý z nás túži po večnom živote plnom radosti. Dnešný svet málo pozná Boha, nemá o neho záujem, ale neuvedomuje si jedno, že človek bez Boha je už iba žijúca mŕtvola. Mária aj dnes vyzýva k modlitbe za Cirkev, za svet a vôbec za všetkých ľudí. A tu by sme mali my kresťania zohrať významnú úlohu v utvorení jednoty, pokoja a lásky. Verím, že tomu pomôže každá púť, na ktorej sa zúčastníme s nádejou so srdcom otvoreným pre toho, ktorý za nás položil svoj život - pre Ježiša.

Na záver Vám prezradím ešte jedno malé tajomstvo. Nielen infekcie a choroby sa šíria pri vzájomnom styku ľudí, ale vzájomne si vymieňame aj duchovné bohatstvá. A tak je dobré stretávať sa s veľkými a svätými ľuďmi, aby kúsok ich ducha prešiel a spočinul na nás. Tak ako prešiel duch Eliáša na Elizea (por. 2 Krí 2, 15). Zvlášť je preto vhodné chodiť na púte, kde sa stretáva množstvo ľudí za svätým účelom. A my takto môžeme byť obohatení o kúsok ducha z každého človeka.

František Fedorišin

jedinečné a veľkolepé poslanie, že Boh očakáva ich odpoveď: tak ako Mária a Jozef. Mária sa mala stať matkou Slova a Jozef musí ukryť tajomstvo tým, že bude stáť po jej boku, aby všetkých presvedčil, že Ježiš je jeho syn. Pre tieto dve bytosti nebola viera len krásnym vyznaním Boha, ale aj bolestná.

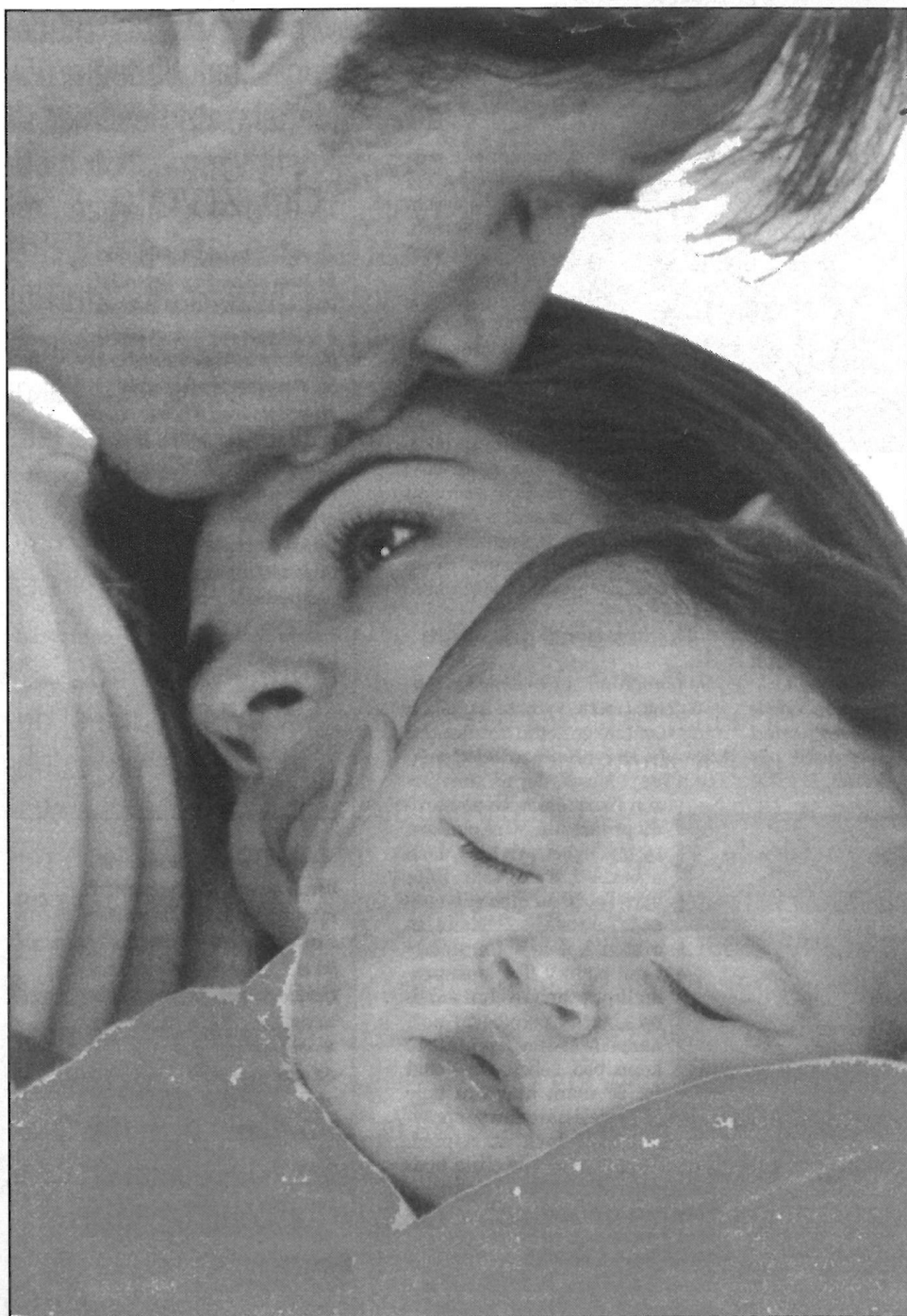
Mária a Jozef, učitelia viery, dokonalé vzory, z ktorých si musíme brať príklad pre náš život a skutky v ňom. Snažili sa napraviť všetky svoje chyby, navzájom si pomáhali, podopierali jeden druhého. Dôverovali jeden druhému vo všetkom, mali sa radi a láskou prekonávali nástrahy života, prenasle-

dovanie, útek do Egypta, hľadanie malého Ježiša v sprievode pri návrate z Jeruzalema. Boli nádhernou rodinou, v ktorej mohol budúci Spasiteľ pokojne rásť, hrať a radovať sa so svojimi rovesníkmi, nájsť bezpečie a úkryt, ak by to potreboval.

Na tom všetkom mali rovnaký podiel Jozef a Mária. Boli rodinou, ktorá má po mnoho rokov dejín cirkvi čo povedať v každej dobe a má nám čo povedať aj dnes, len musíme pozorne načúvať Písmu.

Kresťanská rodina je osobitným prejavom a uskutočnením cirkevného spoločenstva, aj z toho dôvodu sa má volať *"domáca cirkev"*. Je spoločenstvo viery, nádeje a lásky. V Cirkvi nadobúda osobitnú dôležitosť, ako vidno v Novom zákone. Kresťanská rodina je spoločenstvom osôb, znakom a obrazom spoločenstva Otca a Syna v Duchu Svätom.

Každodenné čítanie Svätého písma a modlitba posilňujú v nej lásku. Je prirodzeným spoločenstvom, kde by sa dieťa malo od počiatku učiť a osvojovať základné morálne hodnoty, naučiť sa úcte k Bohu a správne užívať slobodu. Rodinný život je uvedením do spoločnosti, preto by sa nikdy nemal odsúvať na posledné miesto. To si samozrejme vyžaduje obeť rodičov a vôľu detí prijať rozhod-

nutia rodičov, ktoré sú len v ich prospech.

Láska medzi dvoma ľuďmi sa nemá obmedziť len na pľodenie detí, ale má sa rozšíriť aj na ich mravnú výchovu a duchovnú formáciu. Rodičia sa majú dívať na deti, ako na "*deti Božie*" a rešpektovať ich ako ľudské osoby. Vychovávať ich k zachovávaní Božieho zákona tým, že sami prejavujú poslušnosť vôli nebeského Otca.

Rodičia sú prví zodpovední za výchovu svojich detí. Túto zodpovednosť dosvedčajú predovšetkým tým, že vytvárajú rodinu, kde vládne ako pravidlo nežnosť, odpustenie, úcta, vernosť a nezištná služba. Rodina je prvým vhodným miestom na výchovu k čnostiam. Táto výchova si vyžaduje učiť sa zdravému odriekaniu, úsudku a sebaovládaniu, ako k podmienkam každej pravej slobody. Rodičia majú učiť deti podriaďovať materiálne a prirodzené dimenzie dimenziám vnútorným a duchovným. Rodičia majú veľkú zodpovednosť za to, aby dali svojim deťom dobrý príklad. Keď budú vedieť pred nimi uznať svoje chyby, budú ich môcť aj lepšie viesť a naprávať:

"A vy otcovia, nedráždite svoje deti k hnevu, ale vychovávajte ich prísne a napomínajte ich v Pánovi" (Ef 6, 4)

Každé rozhodnutie rodičov preto musí byť postavené na láske a viere. Pretože inak by sa mohlo stať, že rodič v očiach dieťaťa bude vyzeráť ako "tyran".

Nedá sa tu nespomenúť jedinečné miesto oboch rodičov vo výchove, pretože dieťa pre svoj zdravý vývoj potrebuje oboch rodičov.

Otec, ktorý má byť zosobnením spravodlivosti a dobra. Matka, ktorá láskou podporuje otcove rozhodnutia. Len takto ruka v ruku budú schopní budovať rodinu, ktorá pripraví dieťa na život.

Domov je miesto, kde je rodina spolu, preto to má byť miesto dôstojné, aby sa domov deti vracali radi, bez obáv, čo ich bude doma čakať.

Skúsme sa zamyslieť, koľko našich rodín sa možno práve teraz háda a je v sporoch. Vždy pri tom trpia tí nevinní - deti. Každá jedna hádka rodičov je veľmi veľkou ranou na ich matickej dušičke, ktorá otrebuje pokoj a lásku. Preto sa nečudujme, že deti utekajú z domu a vyhľadávajú spoločnosť niekoho úplne iného, len nie svojich rodičov.

Rodiny by mohli byť oázami pokoja, kde dieťa nájde pochoopenie, lásku, útočisko, podporu a správnu radu.

Rodičia sú tí najvzácnejší ľudia pod slnkom, nikto nám ich nikdy nenahradí. Vždy budú mať svoje miesto v našej duši.

Už stará rozprávka o "Troch grošoch" hovorí o láske detí k rodičom. O láske v rodine by bolo zbytočné hovoriť a písať o nej. Rodinné spoločenstvo sa musí budovať od počiatku na láske a porozumení, nie až vtedy, keď je už priveľmi neskoro. Každý z nás nech sa zamyslí, či robí pre dobro a pokoj v svojej rodine maximum, alebo naopak, či ju svojim bezohľadným správaním neposúva niekde k pomyselnému koncu, odkiaľ už niet návratu.

Boh nám dal do rúk nádhernú možnosť prežiť lásku a spoločenstvo v kruhu svojich blízkych. Nezhodme ju, pretože rodinná láska sa nedá nikde inde nájsť len vo vlastnej rodine. Preto deti z rodín, ktoré sa rozpadli, si veľmi rýchlo zakladajú rodiny a to z jediného prozaického dôvodu. Túžia nájsť vlastnými silami to, čo sa im nedostalo v rodine - lásku.

Bola nám do rúk vložená nádherná perla nevidanej hodnoty a krásy, nuž nestraťme ju medzi špinou, ktorá sa povaluje okolo nás. Strážme si a zveľaďujme jej lesk.

Marek Hreňo

Sv. apoštol Barnabáš

Bolo to po Zoslaní Sv. Du-cha, kedy rástol počet tých, čo uverili v Krista Spasiteľa a z rúk apoštolov prijali sv. krst. Celý národ veriacich bol ako jedno srdce, jedna duša a nikto nemal žiadny majetok, lebo všetko bolo spoločné. Tí, ktorí mali majetky alebo domy predali ich a peniaze prinášali apoštolom, aby pomáhali tým, čo potrebovali pomoc.

“Aj Jozef, ktorému apoštoli dali meno Barnabáš, čo v preklade znamená syn útechy, levita, rodom Cyperčan, mal roľu, predal ju a peniaze priniesol a položil apoštolom k nohám” (Sk 4, 36 - 37).

To je prvá zmienka vo Sv. Písme o sv. apoštolovi Barnabášovi, synovi bohatých a zámožných rodičov - hebrejov, ktorí mali majetok na Cypre i v Jeruzaleme.

Jozef pochádzal z hebrejského rodu levitov. Vyučil sa v písme a po náukách u Šavla a neskôr spolu so Šavlom i u Gamaliela a po predaní majetku patrili k apoštolom už nielen duchom. Apoštoli ho nazvali Barnabášom, čo znamená syn útechy “lebo on bol muž dobrý,

plný Ducha Svätého a viery...” (Sk 11, 24) a prijali ho medzi 70 učeníkov.

Stal sa veľký zázrak, kedy najväčší prenasledovateľ sv. Cirkvi, učený v zákone a veľký v nenávisti k Ježišovi, Šavol, obrátil sa a stal sa hlásateľom sv. viery. Šavol prichádza do Jeruzalema a chce sa pridružiť k učeníkom, no všetci sa ho báli, lebo neverili že sa stal veriacim. “Tu sa ho ujal Barnabáš, zaviedol ho k apoštolom a porozprával im, ako na ceste videl Pána a že s ním hovoril a ako smelo si v Damasku počínal v Ježišovom mene” (Sk 11, 27).

A znovu prišiel čas, kedy nielen Židia ale i pohania prijímali sv. vieru, lebo apoštoli začali hlásať slovo Božie Grékom. “Pánova ruka bola s nimi a veľa ich uverilo a obrátilo sa k Pánovi. Zvesť o tom sa dostala aj do uší jeruzalemskej cirkvi; a vyslali do Antiochie Barnabáša” (Sk 11, 21-22).

Do Antiochie prišli z Jeruzalema kadejakí proroci, ktorí hlásali, že po celom svete nastane veľký hlad. Svätý Duch zjavil predstaveným antiochijskej

cirkvi, aby poslali Barnabáša a Šavla na dielo, na ktoré ich on poslal. “Ako slúžili Pánovi a postili sa, povedal Duch Svätý: Oddelte mi Barnabáša a Šavla na dielo; na ktoré som ich povolal.” Oni sa postili a modlili, vložili na nich ruky a prepustili ich” (Sk 13, 2 - 3). Keď na nich vložili ruky, prepustili ich a oni spolu s pomocníkom Jánom Markom začali „cestu“ na obrátení pohanov. Pôsobili v Malej Ázii, kde sa stretávali s veľkým odporom židov.

“V nasledujúcu sobotu sa skoro celé mesto zišlo počúvať Pánovo slovo. Keď Židia videli zástupy, plní žiarlivosti rúhavo odporovali tomu, čo hovoril Pavol. Tu Pavol a Barnabáš povedali smelo: Predovšetkým vám sa malo hlásať Božie slovo, ale preto, že ho odmietate a sami sa pokladáte za nehodných večného života, obraciame sa k pohanom. Lebo tak nám prikázal Pán: “*Ustanovil som ťa za svetlo pohanom, aby si bol spásou až do končín zeme.*” Keď to počuli pohania, radovali sa a oslavovali Pánovo slovo a uverili všetci, čo boli vopred určení pre večný život. A Páno-

vo slovo sa šírilo po celom kraji. Ale Židia poštvali nábožné ženy z vyšších vrstiev a popredných mešťanov, podnietili proti Pavlovi a Barnabášovi prenasledovanie a vyhнали ich zo svojho kraja. Oni na nich striasli prach z nôh a odišli do Ikónia. No učeníci boli naplnení radosťou a Duchom Svätým." (Sk 13, 44 - 52).

Spolu precestovali veľa miest, kde sa venovali ohlasovaniu Božieho slova. Keď v Antiochii vypukol spor o obrezaní pohanov, poslali do Jeruzalema Pavla a Barnabáša, aby spolu s druhými apoštolmi rozriešili tento spor. Ohlasujúc svätú vieru prišli až do Jeruzalema, kde sa konal prvý apoštolský snem. Na tomto sneme sa rozhodlo, že pohania, ktorí prijali kresťanstvo, sa nemusia dať obrezať ako to robili Židia podľa Mojžišovho zákona. Potom do všetkých cirkvi poslali rozhodnutie snemu.

Do Antiochie poslali s Pavlom a Barnabášom aj Júdu, ktorý sa volal Barsabáš, a Silasa s listom, ktorý dáva najkrajšie svedectvo o Barnabášovi a Pavlovi. "Preto sme sa zhromaždili a jedňomyseľne sme sa uzniesli, že vyberieme mužov a pošleme ich k vám s našimi drahými Barnabášom a Pavlom, ľuďmi, ktorí vydali svoj život za meno nášho Pána Ježiša

Krista" (Sk 15, 25 - 26).

Neskôr medzi Pavlom a Barnabášom vznikla roztržka o ich ďalšej ceste, preto sa rozišli. Barnabáš odišiel na Cyprus a vzal so sebou aj sv. Marka.

"O niekoľko dní povedal Pavol Barnabášovi: Vráťme sa a ponavštevujme bratov, ako sa majú, po všetkých mestách, kde sme hlásali Pánovo slovo. Barnabáš chcel vziať so sebou aj Jána, ktorý sa volá Marek. Ale Pavol usúdil, že netreba brať takého, čo od nich z Pamfýlie odišiel a nešiel s nimi pracovať. I vznikla taká roztržka, že sa rozišli. Barnabáš si vzal Marka a odplavil sa na Cyprus." (Sk 15, 36 - 39).

Pavlove zmienky naznačujú o Barnabášovi v listoch ku Galaťanom a Korinťanom širšiu apoštolskú misiu. Sv. Barnabáš umrel mučeníckou smrťou pravdepodobne roku 76 v Salamíne. Židmi pobúrení pohania zviazali sv. apoštola, mučili a nakoniec ho ukameňovali. Jeho telo pochoval jeho pomocník Ján Marek, ktorý na jeho hruď položil evanjelium, prepísané sv. Barnabášom po grécky za hebrejského diktovania sv. evanjelistu Matúša.

Túto knihu nosil Barnabáš stále so sebou a kázal, aby ju položili na jeho hrob na znak toho, že Kristova náuka mu bola nadovšetko drahšia. Na hrob

sv. apoštola Barnabáša sa časom zabudlo. Roku 478 sa v týchto miestach začali diať mnohé zázraky. Chorí v týchto miestach nachádzali uzdravenie, preto miesto nazvali - miesto zdravia. Nikto však nevedel prečo práve na tomto mieste sa deje toľko zázrakov. Salamínskemu biskupovi Anthimíjovi sa zjavil sv. Barnabáš a povedal, že je tam jeho hrob. Ďalej ho povzbudil a nabádal k ochrane sv. viery proti bludárom. Keď prišiel biskup na to miesto, našiel tam neporušené sv. telo s evanjeliom na prsiach.

Cisár Zenon (474 - 491) na tomto mieste vybudoval veľký chrám, ktorý zasvätil tomuto svätcovi a Boh preslávil toto miesto ešte mnohými zázrakmi.

Jeho sviatok sa slávi dňa 11. júna spolu s apoštolom Bartolomejom.

Kondák svätému apoštolovi Barnabášovi:

Pánovi si slúžil v úprimnosti srdca, preto ťa ako prvého zaradil medzi svojich sedemdesiatich učeníkov. Spolu s Pavlom si sa preslávil v hlásaní Kristovej blahozvesti, preto aj my dnes spievame piesne na tvoju svetlú pamiatku, svätý Barnabáš!

Ján Fek

O znamení svätého kríža

počas svätej liturgie

Náš východný byzantský obrad je charakteristický svojou veľkou a zvláštnou úctou voči Najsvätejšej Trojici. Túto úctu, veľbu a oslavu Trojjediného Boha preniesol Východ do všetkých svojich činností: do teológie, hymnov, ikon, bohoslužieb. No najčastejším a najkrajším prejavom tejto úcty je samotné prežehnanie sa v znamení sv. kríža. Zamysleli ste sa niekedy nad tým, ako vyjadrujeme úctu k Presvätej Trojici v rámci Božskej liturgie a to prostredníctvom prežehňávania sa?

Prežehnaním sa stotožňujeme s ukrižovaným Kristom a vzťahujeme na seba moc kríža, ktorá v nás ničí hriech a tvorí nový život. Veď aj sv. apoštol Pavol hovorí: "s Kristom som ukrižovaný a s Kristom vstávam z mŕtvych." Kristov kríž zmieril nebeského Otca s hriešnikmi a to i s takými, ktorým by bez kríža nebolo nikdy možné odpustenie a zmilovanie. Kríž nám otvoril Nebeské kráľovstvo! Bez neho, bez Ježišovho kríža, najväčší spravodliví Starého zákona zostúpili do pred-

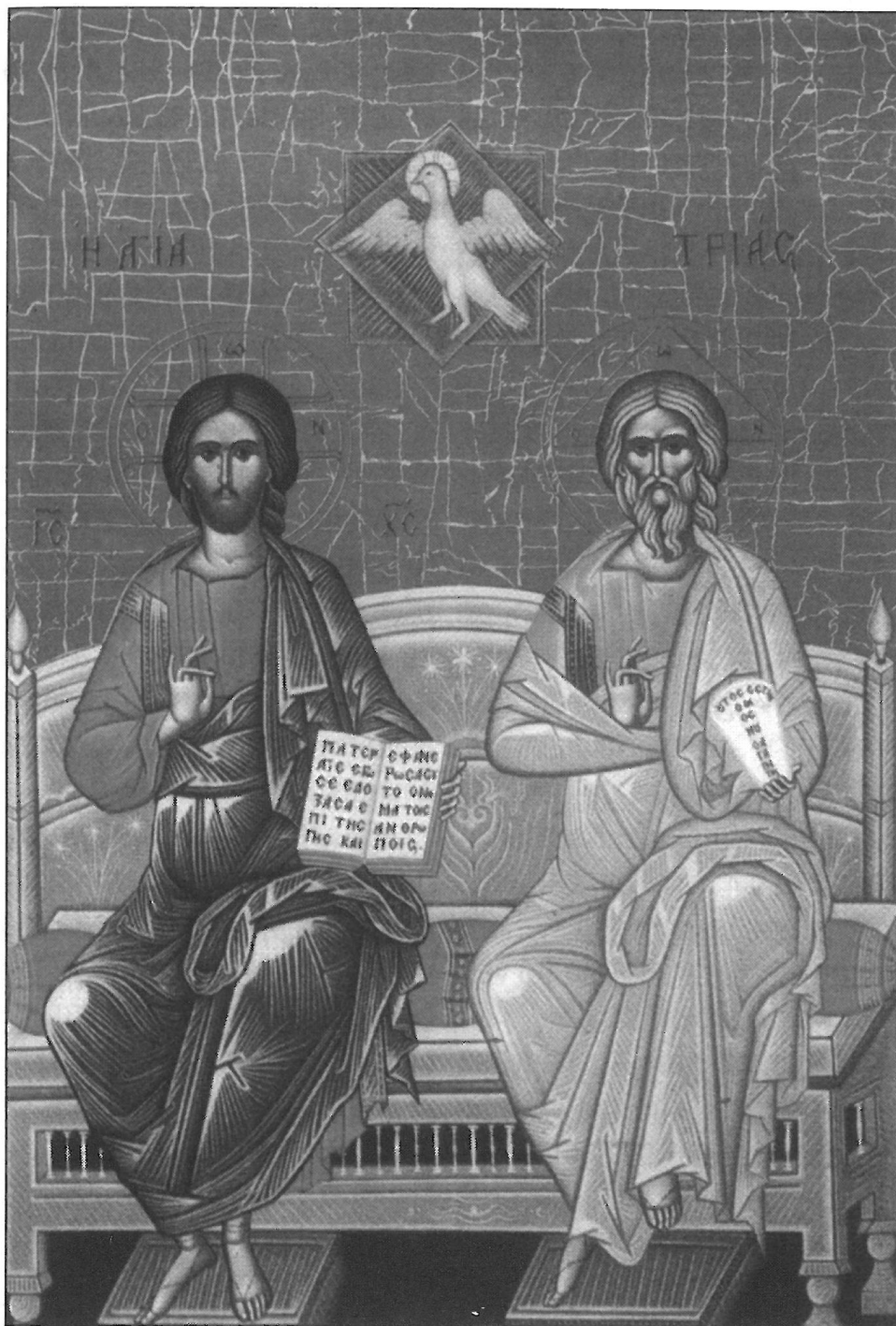
pekia a nebolo by inej cesty ani pre nás. No keď sa prežehnáme krížom, vtedy medzi nami a Bohom je postavený prostredník – Kristus. Vtedy viera v Ukrižovaného nám dáva spasiteľnú silu, ktorú na Golgote nadobudol pre nás Ježiš.

Obetou, ktorú priniesol na dreve kríža zakrývame svoju nedôstojnosť a hriešnosť pred

Bohom. Svojím vnútorným dianím svedčíme, že pristupujeme k Bohu s modlitbou, nedúfajúc v seba samých, ale prosíme v mene Krista, skrze silu jeho zásluh. Takýmto obrazom je znamenie sv. kríža, s ktorým sa obraciame k Bohu v modlitbách a vyjadrujeme svoje vnútorné rozpoloženie. Je strašné čo i len pomyslieť na tých, ktorí pri prežehňávaní robia divné zvrátenosti zo sv. kríža. "Takémuto máchaniu sa v skutku radujú zlí duchovia." – hovorí sv. Ján Zlatoústý. To sa už radšej nežehnajme, aby sme nespotovili a nezneuctili najsvätejšie znamenie sv. kríža.

Vždy si pamätajme, že Ježiš Kristus bol ukrižovaný a nie ukameňovaný. To má vyjadrovať i naše prežehnanie sa, ktoré sa nemá podobáť zapínaniu gombíka na košeli. My gréckokatolíci spolu s bratmi pravoslávnyimi robíme na sebe znak kríža takto. **Prsty pravej ruky skladáme tak, že palec, ukazovák a prostredník skladáme spolu, lebo Boh je len jeden, avšak sú v ňom tri Božské osoby – Boh Otec, Boh Syn,**

**Boh Duch Svätý, čím vyzná-
vame Presvätú Trojicu. Zvyš-
né dva prsty skladáme do
dlane. To vyjadruje dve Kris-
tove prirodzenosti a to, že
Ježiš je skutočný Boh a sku-
točný človek.** Potom sa po-
stupne dotýkame troma zlože-
nými prstami čela, srdca /hrude/,
pravého a potom ľavého rame-

na, čím robíme na sebe zname-
nie sv. kríža. A zároveň hovo-
ríme: V mene Otca i Syna i
Svätého Ducha. Takže keď sa
žehnáme, vzývame Najsvätej-
šiu Trojicu.

Keď sa teda žehnáme, vy-
jadrujeme tým aj svoj osobný,
citový vzťah k Bohu, pretože
keď sa dotýkame čela – sídla

rozumu, tak vyznávame, že Bo-
ha ľúbime celým svojím umom,
alebo že Bohu s láskou zasvä-
cujeme svoj um, rozum. Dotý-
kajúc sa hrude vyznávame, že
ľúbime Boha celým svojím
srdcom a dušou, ale i to, že so
všetkou úprimnosťou a zbož-
ným oduševnením zasväcu-
jeme Bohu všetky naše pocity,
túžby, zmysly, želania. Dotýka-
me sa i ramien na znak toho,
že ľúbime Boha so silnou náde-
jou duše i ducha, alebo že mu
zasväcujeme celý svoj život.

Takto s troma prstami sa
žehnajú všetky východné Cir-
kvi. Svätý Spiridon, ktorého
pozostatky sú v Kijeve, má
takto zložené prsty aj po svojej
smrti už vyše 800 rokov.

Takže odteraz aj my s vie-
rou, zbožnosťou a s bážňou Bo-
žou robme na sebe spasiteľné
znamenie sv. kríža správne a to
tak, že najprv sa pokloníme a tak
sa prežehnáme, alebo sa najprv
prežehnáme a potom vzdáme
úctu Bohu dôstojným úklonom.
Nerobme tak ako niektorí, čo sa
súčasne žehnajú i klaňajú! Obz-
vlášť upriamme svoju pozor-
nosť na to, aby naše vyznanie
Krista nehraničilo iba s vonkaj-
šími znakmi, ale aby bolo spre-
vádzané vždy s dobrými myš-
lienkami, túžbami v hĺbke našej
duše, v našom srdci tak, aby
sme oslavovali Krista nie iba
telesne, ale i vo svojej duši.

Lebo Kristov kríž pri spomínaných podmienkach správneho používania a jeho ponímania môže byť všemohúcou a nepremožiteľnou zbraňou proti našim viditeľným i neviditeľným nepriateľom. No kríž sám v sebe nemá silu, iba v súčinnosti so živou vierou a pri správnom a zbožnom používaní. Sv. Ján Zlatoústý hovorí: *“Ak pri plnej viere s úprimnou vôľou zobrazíš na svojej tvári Kristov kríž, tak ani jeden s nečistých duchov sa nemôže priblížiť k tebe, vidiac ten meč, ktorým je zasahovaný, vidiac tú zbraň, ktorou dostal smrteľnú ranu.”*

Nehanbi sa, že si kresťan, aby sa Kristus nehanbil za teba, keď príde vo svojej sláve a keď sa znamenie sv. kríža ukáže pred Ním, ktorý je jasnejší než najžiarivejšie slnečné lúče. “Kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová pred týmto cudzoložným a hriešnym pokolením, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi.” (Mk 8, 38) A preto napodobňujeme našich nábožných predkov v používaní a zobrazovaní znamenia kríža, pre ktorých bol Kristov kríž skutočným znamením spásy. Keď začínali niečo robiť, prežehnali sa. Dokončili prácu a opäť sa prežehnali. Sv. krížom sa prežehnali, keď išli spať, sv. krížom začínali nový

deň. So sv. krížom si sadali k stolu, so sv. krížom od neho vstávali. Znamenie sv. kríža vyjadrovalo pre nich neočakávanú radosť, dvíhalo život našich predkov z poroby a oduševňovalo našich otcov.

Preto aj my podľa poučenia sv. Ambrózia Optinského pamätajme na to, aby sme pokladali za nevyhnutné a samozrejmé “... vstúpiť deťom do srdca, aby sa častejšie žehnali, zvlášť pred jedením, pred spaním, pri vstávaní, pred odchodom niekam, aby sa deti žehnali znamením sv. kríža nie ľahkovážne, ale dôstojným krížom, začínajúc z čela na prsia i na obe ramená, aby kríž bol správny. Žehnanie sa znamením sv. kríža mnohých zachraňovalo od veľkého nebezpečenstva.”

Povedali sme si, kedy sa máme žehnať v bežnom živote. No ako je to pri svätej liturgii? Je to jednoduché, stačí pozorne počúvať a vnímať, čo sa vôkol nás deje. My veriaci sa žehnáme na začiatku svätej liturgie, pri každom požehnaní udeľnom kňazom, pri eucharistickom požehnaní, keď presbyter – kňaz po prijímaní volá: “Spas Bože svoj ľud a požehnaj svoje dedičstvo.” Ďalej sa prežehnávame na Svätý Bože a na Podťe, pokloňme sa. Kedykoľvek, keď sa spomínajú tri osoby Najsvätejšej Trojice, kedykoľvek niekto

prechádza okolo svätého prestola, alebo ikonostasu. Pred čítaním sv. Evanjelia sa prežehnávame bez sklonenia hlavy a ramien. Keď ideme na Sv. Prijímanie, najprv sa s pokorou a bážňou pokloníme, prežehnáme sa a ruky si zložíme na prsiach v tvare kríža a takto prijímame drahocenné, presväté, prečisté Telo a Krv Pána a Boha a Spasiteľa nášho Ježiša Krista. Nakoniec sa prežehnávame pri záverečnom požehnaní kňaza na konci svätej liturgie a ešte raz pri prepustení. Žehnáme sa aj vtedy, keď nás kňaz okiada s kadidlom.

Chcel by som ešte upozorniť na jeden nesprávny zvyk: napríklad pri svätení jedál na Veľkú noc kňaz hovorí: Žehnám tento chlieb, vajíčka, šunku ..., pričom požehnáva tieto veľkonočné pokrmy. Vtedy nech sa ľudia nežehnajú! Veď kňaz požehnáva pokrmy a nie nás. To sa týka aj požehnaní chlebov, vína, pšenice a oleja na Litii. Podobne je to aj pri požehnaní vecí, ikon, bohoslužobných rúch a pod. Žehnajme sa iba vtedy, keď máme, lebo sväté znamenie kríža nie je na “parádu”, ale ako povedal prepodobný Anton Veľký: “Znamenie kríža a viera v Boha je pre nás hradbou spásy.”

Matúš Marcin

Majstrovstvá Slovenska študentov teológie vo futbale o Putovný pohár KŠK Pelikán a Kresťanskej športovej únie (KŠÚ) sa zrodili zo záujmu človeka o šport. Ide o mladých ľudí pripravujúcich sa na kňaz-

deväť mužstiev, keď ako deviate mužstvo postavila aj Evanjelická bohoslovecká fakulta. Týmto sa dala príležitosť vytvárať jednotu kresťanstva a priateľstva mladých ľudí nielen v športe, ale aj v chvále jedného Boha.

Najsamprv naše mužstvo preverili bratia bohoslovci z Kňazského seminára v Nyíregyházi, kde sme na súperovej pôde vyhrali najtesnejším rozdielom 0:1. Druhým naším súperom, už tesne pred turnajom

FUTBALOVÝ TURNAJ BOHOSLOVCOV

stvo, službu Bohu a ľuďom a usilujúcich sa o ľudskú i duchovnú zrelosť.

Do všetkých týchto oblastí blahodarne "zasahuje" šport, pretože stále platí: "V zdravom tele, zdravý duch." Život potvrdzuje, že ľudia, ktorí majú bližšie k športu, majú bližšie k osvojeniu si mnohých prirodzených čností: zmysel pre fair-play, umenie prijať porážku (pokora) a pri kolektívnych hrách to vedie k súdržnosti a priateľstvu.

A práve tieto dve posledné veci - súdržnosť a priateľstvo boli heslami už 7. ročníka tohto futbalového turnaja, ktorého organizácia padla do rúk bratislavských seminárov: Evanjelickej bohosloveckej fakulty UK, Kňazského seminára Sv. Cyrila a Metoda a Teologickej Fakulte TU.

V tomto Jubilejnom roku 2000 sa turnaja zúčastnilo

Turnaja sa zúčastnili mimo usporiadateľov tieto mužstvá:

KS Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU - Prešov,

KS biskupa Jána Vojaššáka - Spišská Kapitula,

GKS biskupa Petra Pavla Gojdiča - Prešov,

KS sv. Karola Boromejského - Košice,

KS sv. Františka Xaverského - Badín

a KS sv. Gorazda - Nitra

Čo sa týka samotnej našej prípravy na tento turnaj, odohrali sme dva prípravné zápasy.

bolo mužstvo dorastu Veľkého Šariša, kde sme podľahli hokejovým výsledkom 4:6. No výsledok nás nijako nemrzelo, pretože sme hrali opatrne, aby už nedošlo k žiadnemu zraneniu. V myšliach sme už boli v Bratislave.

A teraz to najdôležitejšie: Ako prebiehal celý turnaj?

Do Bratislavy sme pricestovali už v piatok večer 5. mája, kedy po večeri bolo veľmi dôležité rozdelenie do troch základných skupín. Do semifinále postupoval víťaz skupiny a mužstvo z druhého miesta s najväčším počtom bodov. Takto asi vyzeralo obsadenie skupiny C, pre nás samozrejme najzaujímavejšej: GRÉCI (to sme boli my), ALOISIANUM (Teol. fakulta TU), PELIKÁN (Kňaz. seminár sv. C. a M.).

Zo slov otcov špirituálov, ktorí nám na punktoch prízvu- kujú, aby sme nežili v spomien-

kach minulosti, ani vo víziách budúcnosti, ale v realite, sme si dali veľmi jasný a reálny cieľ: postup zo skupiny z 1. miesta.

Prvý zápas našej skupiny odohrali "Aloisiani" proti mužstvu "Pelikána", kedy po množstve nepremeňených príležitostí na jednej i druhej strane zvíťazili "Aloisiani" 2:1.

GRÉCI - PELIKÁN

Mužstvo bratislavského seminára - Pelikán, sklamaní po nečakanej prehre a dosť vyčerpaní nastupovali hneď do svojho druhého zápasu. Začali sme "z ostra". Po rýchlej akcii v 4. minúte nenamieril síce presne Anton Uhrin, no o päť minút sa už nemýlil a "Gréci" viedli 1:0. Do tej istej bránky, v tom istom polčase, pridal ten istý hráč, tou istou loptou aj druhý gól a "Gréci" v pohode viedli 2:0. Po zmene strán za neustáleho povzbudzovania našej striedačky na čele s otcom diakonom Viktorom naše družstvo zvyšuje stav na 3:0, keď v 57.

minúte premieňa pokutový kop Michal Zima (stojí za pozornosť, že práve s číslom 11, no to mu bude ešte "osudné"). Pelikán už "dolieťal", no náš Anton bol akoby utrhnutý a hlavičkou zvyšuje na 4:0 a dáva svoj hatrick. "Kto má, tomu sa pridá ..." tieto slová v zmysle futbalu akoby naplnil Peter Paľovčík a dvomi gólmi v 76. a 87. minúte pribil piaty a šiesty klinec do rakvy bratislavského družstva. Gréci - Pelikán, **6:0**.

GRÉCI - ALOISIANUM

Vďaka víťazstvu nad "Pelikánmi" a vysokým skóre sme nastupovali do tohto zápasu v úplnej pohode, dokonca takej, že sa niektorí hráči pozabudli v šatni. Zápas sa začal o 16.00 hodine. Išlo o veľa. Išlo o postup zo skupiny, víťazstvo v skupine, prípadne postup z druhého miesta. No vypočítavať a kalkulovať sme nechceli.

Hvzd rozhodcu a začalo sa to. Začali sme trocha slabšie a pôsobili sme neistým doj-

mom, no z týchto sfér spánku nás rýchle zobudili "aloisiani" niekoľkými tvrdšími zákrokmi. Zápas postupne nadobúdala gradáciu v zmysle faulov a zákrokov, ktoré presahovali hranicu únosnosti a normálneho prístupu k športu, akým je futbal.

V 15. minúte sa náš proces zobúdzania ukončil, keď sme inkasovali prvý gól na turnaji vôbec. Nevedel som to pochopiť, ale inkasovaný gól v našej sieti bol stále pre naše družstvo akousi vzpruhou (aj v prípravných zápasoch). A tak sme "zapli" na 99 percent.

Jožko Popík sa od 16. minúty akoby rozostrieľal a pravidelnými strelami zamestnával brankára, ktorý ešte ako tak vzdoroval. V 25. minúte sme kopali priamy kop, bol to opäť Jozef, ktorý poriadne natiahol brankára a naznačil, že takýto stav dlho nepotrvá.

Keď sa vraví, že pri nejakom mužstve držali ochranu patróni a všetci svätí, tak v tomto zápase "aloisianom" pomáhali skoro všetci. No ovocie našej snahy nakoniec prišlo.

Popri hesle "Klopte a otvoria vám ..." sme mali podobné: "Strieľajte a podajú sa vám ..."

Tak po krásnej strele z dvadsiatich metrov nedal Jožko Popík brankárovi žiadnu šancu a vyrovnal stav na 1:1.

Boli sme "na koni". Radostné a neprestávajúce povzbudzovanie "Hijóó banáá...n" prinieslo tiež svoje ovocie, keď opäť Jozef z hranice 16-ky vystrelil prudko a tesne nad zemou ... 3 sekundy ... brankár sa hodil po lopte ... ale, vstáva bez lopty...

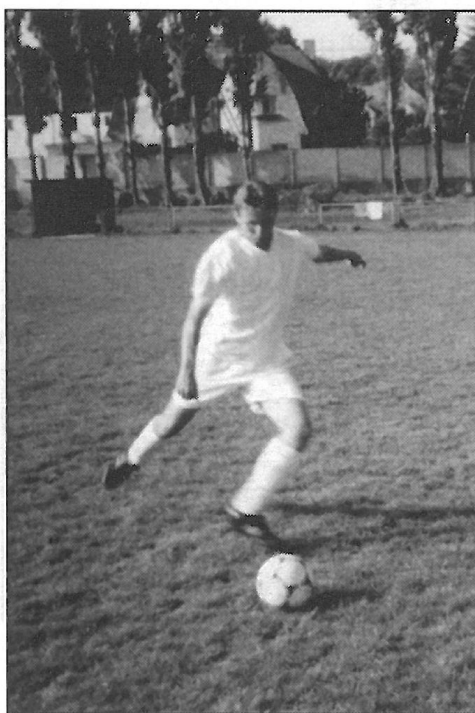
"Gréci" už vedú 2:1. Po zmene strán bola aktivita zjavne na našich kopačkách. To sa prejavilo aj v ďalších útokoch a príležitostiach. Pri jednom z takýchto útokov súperov obranca doslovne "prevalcoval" nášho Antona už v pokutovom území. Jedenástku kopal Michal Zima - špecialista na pokutové kopy ... a "Gréci" už vedú 3:1.

Krátko po našom treťom góle sa vystriedali útoky na jednej i druhej strane. Pri poslednom útoku na našu bránu bratia "aloisiani" nakopli loptu pred našu pätku, kde ako vo vzduchu, tak i na zemi kraľoval Jančo Čupalka. No pri tejto situácii, v snahe získať loptu, riskantne vyskočil aj jeden z bratov "aloisianov", ktorého náš brankár vyrážajúc loptu nechtiac zasiahol do nosa. Po tejto situácii, ktorú rozhodca mimochodom neposúdil ani ako faul, sa bratia z Teologickej fakulty TU rozhodli nepokračovať v zápase. Stav zostal nezmenený **3:1** (nedohrané).

A boli sme v SEMIFINÁLE, kde nás čakalo družstvo postupujúce z druhého miesta - Spišská Kapitula.

GRÉCI - KAPITULA (semifinále)

Po mimoriadne namáhavom predchádzajúcom dni, sme boli unavení nielen fyzicky, ale aj psychicky. Viacerí hráči

po predchádzajúcom zápase nastúpili len so sebazaprením aj napriek varovaniu nášho "lekára" Mareka Hreňa, ktorý sa naozaj počas zápasov nenudil.

Zápas sa hral popoludní, kedy slnko bolo ešte veľmi vysoko a odoberalo tak najmenej 50% energie. Začalo sa "netradične" 0:0 od úvodných minút. Útoky sa prelievali ako na jednu, tak i na druhú stranu. Celý

prvý polčas sme pôsobili veľmi ospalým dojmom aj keď šance boli. Ak poviem, že Kapitula hrala na 50%, tak my asi tak na 16%.

Prebudenie prišlo až v druhom polčase. Po rýchlom rozobraní súperovej obrany a pekného prechodu do zálohy, súper nie veľmi silnou, ale umiestnenou strelou od tyčky a potom následne do brány skóroval. A tak ako v predchádzajúcom zápase sme sa pozbierali a za povzbudzovania našich i pravoslávnych bratov všetky sily vrhli do útoku. Prišla prvá vážnejšia šanca, keď Joško Popík, po krásnej individuálnej akcii bohužiaľ netrafil bránu. Následne za ňou osem minút pre koncom, po rohovom kope hlavičkoval Anton priamo do náručia brankára. No tlak neustával. Prišli ďalšie príležitosti, no nie a nie streliť vyrovnávajúci gól. A tak pol minúty pred záverečným hvizdom rozhodcu, keď sa už "Spišiáci" videli vo finále, prišla posledná "kontra". Všetky sily sme vrhli do posledného útoku. Paľo Seman potiahol loptu po krídle a odcentroval na súperovu "pätku". Tu už číhali naši traja útočníci z ktorých najvyššie vyskočil Marcel Gecej a na prekvapenie brankára skóroval. Tým vrátil "Grékov" do boja.

o Majstra.

Po tomto výsledku nebolo v dosť „oklieštenej“ zostave, jasné, kto postupuje a tak kedy traja hráči zo základnej o finalistovi mali rozhodnúť zostavy nemohli nastúpiť pre pokutové kopy. V poradí: Anton zranenia. Tak dostali príležitosť Uhrín, Michal Zima, Karol Knap, náhradníci. V bránke sa objavil Martin Pavúk a Jozef Popík sme Peter Ilko, na poste „predstozáči kopali. Náš kapitán - ako péra“ vystriedal Mareka Viš-

druhý menovaný „jedenástku“ ňovského - Rasto Janičko a na nepremenil. Po stave 4:5 bolo ľavej strane obrany Vlada Sekeru - Rasto Baka. Tento-krát žiaden útlm neprišiel a začali sme ako sa na „Grékov“ patrí. Vďaka vyhratým osobným súbojom, dobrej obrany (kde sa osvedčili hlavne náhradníci), zohratosti zálohy a útoku sme sa už v 9. minúte stretnutia zásluhou Marcela Geceja ujali vedenia. No ani po tomto góle sme sa neuspokojili. No hru sme natoľko otvorili, že z jedného zo súperových úto-

kov sme v 23. minúte inkasovali. Tak stav 1:1 sa až do prestávky nezmenil. Po pauze náš tlak neustal a to prinieslo ovocie. Marcel opäť rozvlnil súperovu sieť. Zúfalý nápor Nitry bezpečne odvrátila obrana, a čo prešlo cez obranu, to zlikvidoval brankár. A tak po jednom z rýchlych protiútokov sa dostal do šance Michal Zima a krásnym obhodením brankára zvýšil vedenie na konečných 3:1.

Po remíze vo finálovom súboji medzi Košicami a Spišskou Kapitulou 1:1 sa muselo rozhodnúť opäť pokutovými kopmi, kde Kapitula zdolala Košice 4:3.

Konečné poradie:

1. Spišská Kapitula
2. Košice
3. Prešov

Paradoxom zostáva, že naše družstvo vlastne po riadnom hracom čase neprehralo ani jediný zápas. Spolu strelilo 13 gólov, dostalo len 3. Zo štyroch zápasov tri vyhralo, jeden remizovalo a aj tak to stačilo „len“ na tretie miesto. A tak aj v siedmom ročníku tohto celoslovenského turnaja seminárov sa mužstvo seminára Petra Pavla Gojdiča v Prešove umiestnilo opäť v prvej trojke.

Karol Knap

GRÉCI - NITRA

(zápas o 3. miesto)

Ak poviem, že tento zápas bol jedným z najkrajších, čo sa týka nasadenia, bojovnosti a krásy, nebudem ďaleko od pravdy.

No hru sme natoľko otvorili, že z jedného zo súperových úto-

Anjeli

Učenie sv. Cirkvi o anjeloch je veľmi krásne a plné útechy. Avšak na nešťastie mnoho kresťanov má nedostatočné vedomosti o veľkom svete anjelov. Málokto o nich vedie, sotva ich milujú, keď ich nepoznajú, a ešte zriedkavejšie sa k nim modlia. Právom sa môžeme pýtať, prečo sú anjeli tak málo známi? V dnešnej pokrokovej dobe nestačí naučiť dieťa kratučkú modlitbu k anjelovi strážcovi, alebo dať mu len hmlistú predstavu o ňom.

Vo svojom zjavení v Biblii nám Boh povedal veľké veci na túto tému.

Čo nám hovorí Sv. Písmo o anjeloch?

Anjeli sú čistí duchovia, ktorých Boh stvoril pravdepodobne s hmotným svetom. Slovo anjel znamená posol. Anjeli patria k stvorenstvu veľmi odlišnej dimenzie ako je naša, čo vzhľadom na naše prirodzené obmedzenie sotva môžeme pochopiť. Tento anjelský svet má hranice veľmi odlišné od tých, ktoré Boh položil nášmu svetu. Ich hlavnou úlohou je prenášať Božiu vôľu svetu.

Vykonávajú funkciu vyslancov. Sväté Písmo často hovorí o rozumných bytostiach, ktoré nie sú ľuďmi, aj keď niekedy vystupujú v ľudskej podobe. Boh ich poveruje rozličnými poslaniami. Odtiaľ je aj meno anjel, čiže posol.

Anjeli sú zrkadlom božskej dokonalosti. Každý anjel je iný. Dokonalosť Boha je nekonečná a tak práve nespočetné zástupy anjelov odzrkadľujú túto dokonalosť božsky zázračným spôsobom. Ani dvaja ľudia nie sú

celkom rovnakí a keď sú rozdiely medzi nimi relatívne malé, tak u anjelov sú nesmierne a úplne. Anjeli sú nevysloviteľne bezchybní, niet na svete stvorenia, ktoré by žiarilo väčšou slávou a nádherou.

Sv. Františka Rímska bola obdarená stálou víziou svojho anjela a napísala o ňom: "jeho jas

úplne zaclonil svetlo slnka a mesiac a hviezdy boli zahalené."

Pri vzkriesení anjel zostúpil z neba a odvalil kameň z Božieho hrobu a sadol si naň. "Jeho zjav bol ako blesk a jeho odev ako sneh." (Mt 28, 3) Z anjela sa odráža Božia dobrota a láska, lebo je stále v prítomnosti Božieho šťastia a radosti. Šťastie, v ktorom anjel stále žije, je v jednej chvíli také hlboké a úplne, že presahuje všetko ľudské šťastie.

Anjeli - ochrancovia

Anjeli zasahujú v prospech Božích služobníkov vo chvíľach ťažkostí a nebezpečenstva. Táto skutočnosť je vynikajúco ilustrovaná na príbehu v Sk - apoštolov (Sk 27, 23 - 27). Apoštol Pavol, väzeň, ktorého vedú do Ríma, je s dvesto cestujúcimi na lodi, ktorá sa potápa. Vylakanej posádke a svojim spulucestujúcim hovorí: "tejto noci sa postavil vedľa mňa anjel Boha, ktorého som a ktorému slúžim a povedal: Neboj sa Pavol, musíš stáť pred cisárom a hľa, Boh ti daroval tých, ktorí sa plavia." Najdôležitejšou charakteristikou anjelov nie je ich moc nad našimi životmi, alebo ich krása, ale určite ich poslanie v našom záujme. Už Dávid povedal o anjeloch: "Prikázal svojim anjelom o tebe, aby ťa chránili na všetkých твоjich

cestách, na rukách ťa ponesú, aby si si neudrel svoju nohu o kameň.”

Apoštol Pavol vyzýva kresťanov, aby si obliekli celú výzbroj Božiu, aby mohli odolať zlu. “Napokon upevňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci. Oblečte si Božiu výzbroj, aby ste mohli čeliť úkladom diabla. Lebo nás nečaká zápas s krvou a telom, ale s kniežatstvami a mocnosťami, s vládcami tohoto temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach” (Ef 6, 10 - 12).

Klasický príklad ochrannej činnosti anjelov sa nachádza v Sk 12, 5 - 11: “*Petra teda strážili vo väzení. Ale cirkev sa bez prestania modlila k Bohu za neho. V poslednú noc, ako ho mal Herodes predviesť, Peter spal medzi dvoma vojakmi a povedal mu, spútaný dvoma reťazami a strážnici pred dverami strážili väzenie. Tu zastal pri ňom Pánov anjel a v miestnosti zažiarilo svetlo. Udrel Petra do boku, zobudil ho a povedal: „Vstaň rýchlo!“ A reťaze mu spadli z rúk. Anjel mu povedal: „Opáš sa a obuj si sandále!“ Keď to urobil, povedal mu: „Prehod' si plášť a pod' za mnou!“ Vyšiel von a šiel za ním; ani nevedel, že je to skutočnosť, čo sa dialo skrze anjela. Myslel si, že má videnie. Prešli cez prvú i druhú stráž a došli k železnej bráne,*

čo vedie do mesta. Tá sa im ako tvár anjela. Štefan vo svojej sama otvorila. Vyšli ňou, a keď reči vyhlásil, že neveriaci Židia prešli jednou ulicou, anjel mu dostali Zákon “a nariadenia” a

zmizol. Tu Peter prišiel k sebe a povedal si: Teraz naozaj viem, že Pán poslal svojho anjela a vyslobodil ma z Herodesovej ruky a zo všetkého, čo očakával židovský ľud“. Zatiaľ čo spí, zjaví sa anjel, ktorého nezastavili ani dvere ani závary.

Anjel preniesol do cely, zatriasol Petrom, aby ho zobudil a povedal mu, aby sa pripravil na odchod. Vo

väzení zažiarilo svetlo, Petrove reťaze spadli, on sa obliekol a nasledoval anjela. Dvere sa samé “zázračne” otvárajú, pretože Peter by nemohol prejsť cez ne ako anjel. Aké mimoriadne vyslobodenie Boh uskutočnil prostredníctvom svojho anjela.

Iné podobné rozprávania sa nachádza v Sk 6, 8 - 7, 60 a týka sa života diakona a prvo-mučeníka Štefana. Pred očami členov veľrady videli jeho tvár

nezachovávali ho. “Vy, čo ste prostredníctvom anjelov dostali zákon, no nezachovávali ste ho” (Sk 7, 53).

Anjeli ako poslovia v Evanjeliách

Keď sa anjel zjavil Zachariášovi, aby mu oznámil dobrú správu, že Alžbeta bude mať syna napriek svojmu veku, jeho slová už boli Evanjeliom. Oznámil mu: “Mnohých synov Izraela obráti k Pánovi, ich Bohu”

(Lk 1, 16).

Zvestovanie Márii, že bude Ježišovou matkou, nebolo zverešené obyčajnému anjelovi. Týmto poslaním bol poverený archanjel Gabriel. Aj toto posolstvo bolo Evanjeliom. Anjel hovorí, že Ježiš bude Synom Najvyššieho, dedičom svojho trónu podľa Dávida a bude vládnuť naveky nad domom Jakubovým, pretože jeho kráľovstvo je večné. Jozef, Máriin manžel sa nachádza v skľúčenej situácii. Aj tu Boh posielal anjela a Jozef uveril jeho slovám.

Boh zasahuje do života ľudí aj cez svojich anjelov, čoho svedkami sme boli pred chvíľou. Boh týchto svojich služobníkov obdaroval množstvom schopností, ktorými majú napomáhať nám ľuďom na ceste za spásou. Svätý Tomáš Akvinský hovorí: "V tom momente, ako sa dieťa narodí, Boh zavolá jedného zo svojich duchov a zverí jeho ochrane novonarodené dieťa." Zdá sa to neuveriteľné, že Boh nám úbohým smrteľníkom dáva slávne nebeské kniežatá, aby nás viedli a strážili deň čo deň v našom živote. Je to jasný dôkaz jeho nesmiernej lásky akou nás miluje.

Prítomnosť anjelov si vždy neuvedomujeme. Často nás sprevádzajú bez toho, žeby sme o tom vedeli. Sväté písmo

hovorí: "Jedného dňa sa naše oči otvoria, aby sme videli a poznali veľkosť poslania anjelov v náš prospech (1 Kor 13, 11 - 12). Jednou z predností anjelov je ich rozum a vôľa. Rozum anjela je neporovnateľne dokonalejší ako náš ľudský. Spôsob ich chápania je celkom odlišný od nášho. My musíme hľadať pravdu krok za krokom, kým anjel vidí princíp a riešenie v okamihu aj s dôsledkami a vyhne sa omylu. Vôľa anjela nepozná odpor. Keď sa rozhodne pre niečo, urobí to s najväčšou ľahkosťou nepoznajúc prekážky. Ďalšou ich veľkou prednosťou je, že môžu byť v tom istom čase na dvoch i viacerých miestach. Nepodliehajú zákonu priestoru. Aj keď stoja pri nás a starajú sa o naše dobro, nikdy sa netratia z pohľadu Boha a jeho prítomnosti. Ako som už spomínal, anjeli sú duchovné bytosti, ktoré myslia, cítia, prejavujú pohnutie, majú rozum a vôľu.

Autor listu Hebrejom o anjeloch hovorí: "Či nie sú duchmi poslanými do služby?" (Heb 1, 14). Boh ako Stvoriteľ vykonáva otcovstvo nad všetkými stvoreniami. Keď sú anjeli stvorenia, majú takisto ako my ľudia nazývať Boha svojím Otcom o čom svedčí aj Matúš vo svojom Evanjeliu, keď hovorí: "Dobří anjeli vidia Boha, nazývajú sa

Božími synmi a sú vykonávateľmi Božej vôle."

Úloha anjelov v Novom Zákone má dve podoby: a to podobu poslov a ochrancov. Pri porovnaní so Starým zákonom, úloha a poslanie anjelov sa neodchyľuje od týchto dvoch podôb v Novom zákone. V Novom zákone sú ich poslania nerozlučne spojené so životom Ježiša Krista. Archanjel Gabriel, ktorý stojí pred Bohom, hovorí Zachariášovi, že sa mu narodí syn Ján (Lk 1, 11 - 19). Ten istý anjel prináša posolstvo Márii o Vtelení Božieho Syna (Lk 1, 26 - 38).

Od Vtelenia až po Nanebovstúpenie je život vteleného Slova obklopený službou anjelov. Keď Boh uvádza prvorođeného na svet hovorí: "Nech sa mu klaňajú všetci Boží anjeli!" (Heb 1, 6). Anjeli ochraňujú Ježišovo detstvo. "Ako o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: "Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je z Duchu Svätého" (Mt 1, 20). Posluhujú Ježišovi na púšti: "Na púšti bol štyridsať dní a satan ho pokúšal. Bol medzi divou zverou a anjeli mu posluhovali" (Mt 1, 13), posilňujú ho v smrteľnej úzkosti: "Tu sa mu zjavil anjel z neba a posilňoval ho. A on sa v smrteľnej

úzkosti ešte vrúcnejšie modliť" (Lk 22, 43), hoci by ho mohli vytrhnúť z rúk nepriateľov: "Alebo si myslíš, že by som nemohol poprosiť svojho Otca a on by mi hneď poslal viac ako dvanásť plukov anjelov?" (Mt 26, 53). Anjeli aj evanjelizujú: "ale anjel im povedal: "Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom" (Lk 2, 10), keď oznamujú dobrú zvesť o Kristovom Vtelení Lk 2,8-14: "V tom istom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli a strážili svoje stádo. Tu zastal pri nich Pánov anjel a ožiarila ich Pánova sláva. Zmocnil sa ich veľký strach, ale anjel im povedal: "Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jasliach." A hneď sa k anjelovi pripojilo množstvo nebeských zástupov, zvelebovali Boha a hovorili: Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle." a Zmŕtvychvstání Mk 16,5-7: "Keď vošli do hrobu, na pravej strane videli sedieť mladíka oblečeného do bieleho rúcha a strpli. On sa im prihovril: "Neľakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný. Vstal z mŕtvych. Niet ho

tu. Hľa, miesto, kde ho uložili. Ale chodte a povedzte jeho učeníkom a Petrovi: "Ide pred vami do Galiley. Tam ho uvidíte, ako vám povedal."

Ani Starý Zákon sa nevymyká úlohe anjelov (poslovia, ochrancovia), ktorá je v Novom zákone. Už v prvej knihe Starého Zákona sa hovorí o anjeloch. V ich správach sa objavuje tajomná postava, ktorá hovorí o anjeloch ako o posloch. V Bételi vidí Jakub vo sne, ako vystupujú a zostupujú po rebríku poslovia, ktorí v službe Všemohúceho sprostredkujú vzťah medzi Bohom a zemou (por. Gn 28, 12). Vo videní o povolání Ezechiela majú tajomnú podobu, ktorá ich ukazuje ako bytosti veľkej dokonalej moci (por. Ez 1, 4n.). Anjeli sú prítomní už od stvorenia (Jób 38, 7): "Keď si ranné hviezdy zborom spievali a Boží synovia všetci plesali". A v priebehu celých dejín spásy zďaleka i z blízka zvestujú spásu a slúžia Božiemu plánu pri jej uskutočňovaní: zatvárajú pozemský raj "Ba vyhnal človeka na východ do raja Edenu postavil cherubov a vytasený ohňový meč, aby strážili cestu k stromu života." (Gn 3, 24), chránili Lótu (Gn 19), zachraňujú Agar a jej dieťa "Boh však vypočul chlapcov hlas a Boží anjel takto zavola z neba na Agar: "Čo ti je, Agar?

Neboj sa! Keď Boh vypočul chlapcov hlas odtiaľ, kde je." (Gn 21, 17), zadržajú Abrahámovi ruku "Vtedy naň zavola Pánov anjel z neba: "Abrahám, Abrahám!" On odpovedal: "Tu som." (Gn 22, 11), svojou službou sprostredkujú Zákon "Vy, čo ste prostredníctvom anjelov dostali Zákon, no nezachovali ste ho" (Sk 7, 53), vedú Boží ľud (Ex 23, 20 - 23), zvestujú narodenia (Sdc 13) a povolania (Sdc 6, 11 - 24), pomáhajú prorokom.

Človek je bytosťou, o ktorú sa zvädza boj. Jedno z najkrajších slov o tom povedal satan, keď pri rozhovore s Bohom o patriarchovi Jóbovi vyhlásil: "Či si ho ty azda neochránil, jeho dom a všetko, čo má zo všetkých strán? Dielo jeho rúk si požehnal a jeho dobytok sa náramne rozmnožil na zemi." (Jób 1, 10).

Anjeli majú veľkú úlohu v budúcich udalostiach "Syn človeka pošle svojich anjelov a vyzbierajú z jeho kráľovstva všetky pohoršenia a tých, čo pášu nepravosť" (Mt 13, 41). História človeka sa začala, keď Boh vysadil záhradu Eden a stvoril človeka, aby mal s ním večné spoločenstvo. Anjeli tam boli. Nikdy neopustili ľudstvo. Budú pri ňom navždy v priebehu stáročí až do chvíle, keď čas vyústi do večnosti.

Jozef Havrila

SLOBODOMURÁRI

V problematike siekt a náboženských spoločností budeme pokračovať už prostredníctvom pokusu o charakteristiku konkrétneho subjektu, tentoraz si zoberieme "na mušku" slobodomurárske hnutie, jeho vznik, rozvoj a vplyv na spoločnosť.

Napriek snahe pokryť čo najširší okruh názorových prúdov sa problematika vyznačuje svojou zložitou a rozsiahlosťou. Tieto skutočnosti by teda mohli skresľovať analýzu poznatkov a ohroziť vernosť konečného poznania.

Čo je teda slobodomurárstvo? Akú ideológiu vyznáva a aké sú jeho ciele? Jeden dôležitý moment si treba uvedomiť, a síce, slobodomurárstvo nie je náboženskou spoločnosťou, ani typickou formou náboženskej sekty. Pôjde skôr o smer - nové náboženstvo, ktoré má vytýčený vlastný ideologický a filozofický program, zasahujúci takmer do všetkých oblastí života spoločnosti. Ideológia je postavená na humanizme, ale takom, pre ktorý je kresťanský aspekt nedominantnou, až deformovanou záleži-

tosťou. Neprijateľné je jeho zneužitie spôsobom, že sa častokrát vytiahne ako falošná

Der Steynmeß.

*Ich bin ein Steinmeß lange zeit/
Mit stangen/Winckelmäß vñ Richtscheit/
Ich auffricht Steynheuser wolbsinn/
Mit Keller/gewelb/Bad vñd Brunn/
Mit Gibelmauern von Quaderstein/
Auch Schlösser vñd Thürnen ich meyn/
Seh ich auff festen starcken grunde/
Cadmus erslich die Kunst erfund.*

3

Der

karta, ktorá pomôže dosiahnuť skutočný cieľ. Ide iba o akúsi hru s navodzovaním imaginárnych predstáv, účel však v skutočnosti svätých prostriedky.

Toto je dokázateľné, ak si uvedomíme, že často vyťahovaný humanizmus a úsilie o dobro je len zásterkou na prienik štruktúr slobodomurárstva do verejnej sféry. Otvára sa im možnosť ovplyvňovať aj

chod cirkevných inštitúcií. Kto by si hádam myslel, že otváram vec, ktorá nijako nesúvisí so životom kresťana, podľahol by naozaj iba prvému dojmu, ktorý je až priveľmi klamlivý. Takmer všetky súvislosti budú zrejmé, ale nepôjde to bez ozajstného úsilia o nájdenie pravdy, hoci aj cez potrebu prekonať niektoré spoločenské "dogmy". Bude potrebné pomenovať neskreslenú realitu, priznať nesporné pozitíva tam, kde naozaj sú, ale nikdy "nezabudnúť" povedať aj B, lebo nekritickosť vedie k zaslepenosti a tá už len k bludným záverom. "Strom poznáte po ovocí", hovorí Boh vo Svätom písme. Ponorme sa teda hlbšie do problematiky, aby pravda vyšla na povrch a ovocie bolo viditeľné.

Slobodomurárstvo má svoj pôvod v stredovekom Anglicku, kde sa stavební remeselníci organizovali do bratstiev a pracovali v remeselníckych dielňach. Ich cieľom bolo cez prácu odovzdávanú výstavbou katedrál dosiahnuť dokonalosť. Známe sú stredoveké katedrály a dómy zo 14. – 15. storočia, medzi

ktorými hodno spomenúť Yorkskú či Canterburskú katedrálu, alebo aj kostol sv. Mikuláša v Aberdeene a sv. Gilesa v Edinburhu. Prácou si získali vážnosť v intelektuálnych kruhoch, boli preferovaní politickými elitami. Zničením Londýna v roku 1666 došlo k stagnácii vo výstavbe spomínaných budov. Nastal prerod slobodomurárskych lóží (z ang. lodge – kamenárska huta) na združenia zamerané duchovne a špekulatívne. Inštitucionalizácia sa rozmohla celosvetovo, dokonalosť začala byť dosahovaná akousi stupňovitou stavbou vlastného poznania, teda v symbolickom slova zmysle. Proces vyvrcholil na svätôjanský deň v roku 1717, keď v londýnskom hostinci Goose and Gridiron bola založená prvá veľká lóža sveta. A štart hnutia bol spustený úspešne...

Lexikón prítomnosti Aktuell 1984 charakterizuje slobodomurárstvo ako "humanitárno – etické združenia (lóže), ktoré sa schádzajú na tajné rituály a ceremónie a sledujú cieľ duchovným a mravným zdokonaľovaním, ako aj príkladným konaním prispieť k zabezpečeniu ľudských práv, slobody vierovyznania, svedomia a myslenia..." Humanitárne zameranie je v texte už čiastočne podrobené

kritike, kde je konštatované, že akýsi humanitárny lobing, resp. ponúkanie istej humanitnej pomoci rôznym inštitúciám zakrýva skutočné úmysly týchto tajných spoločností s podivnými kultovými praktikami.

Záhadnosť umocňuje izolácia lóží, spočívajúca v takmer dokonalej utajenosti vlastnej činnosti. Niektorí autori zoberajúci sa slobodomurárstvom to popierajú, ale miestami sa zdá, že si sami proti rečia, lebo na druhej strane špekulujú o dôvodoch bleskovo šíriacich správ, že slobodomurárstvo udržiava pakt s diablom, presnejšie, ako to podľa evanjelického teológa Petra Wendlinga hovoria legendy, teda, že "diabla uctievali ako najvyššieho pána". Cieľom je podľa týchto poznatkov "zrieť sa kresťanstva alebo Boha a nohami pošliapať kríž". Označiť tieto tvrdenia jednoducho ako nepravdivé, založené iba na fámach, by bolo príliš odvážne alebo minimálne predčasné, lebo vieme, že slobodomurárske smery vznikali v časoch osvietenstva a vstupovali tam aj takí, ako bol Voltaire, známi svojím proticirkevným výrokom: "zničte ju ničomnicu" (cirkev). Vatikán od roku 1738 sa pokúšal uvrhnúť slobodomurárov do klatby, le-

bo ich považoval za učeníkov zla. Vyjasneniu celej záležitosti nenapomáhajú ani odporujúce tvrdenia, že existujú aj lóže vyznávajúce Boha, ale "kameňom úrazu" tu môže byť problematika ich vlastného chápania Boha, ktorá nekorešponduje s víziou o osobnom kresťanskom Bohu. Ktoré z lóží sú legítimné a ktoré vznikli oddelením od pôvodných je dnes skoro nezistiteľné. Ozvali sa hlasy, že obvinenia zo spojenectva so zlou mocou majú účel degradovať úspechy dosiahnuté slobodomurármi na poli vedy, výstavby, umenia a pokroku v myslení.

Katolícka cirkev a slobodomurárstvo sa na prvý dojem zhodujú v humanite a bratskosti. Základné rozdiely medzi týmito dvoma subjektami by sa mohli zdať ako minimálne, ale pochybnosti o čistých úmysloch voľhomyslienkárov sú varovné. Práve tieto pretrvávajúce pochybnosti a riziká nevymizli, čo bolo jedným z dôvodov na veľmi múdre rozhodnutie kardínala Ratzingera, ktorým neodporúča členstvo kňazov ani veriacim v slobodomurárskych lóžach.

Pokus o rozmotanie tohto kľbka záhad bude mať pokračovanie v budúcom čísle.

Marián Bajus

Posolstvo Sv. Otca mladým na celom svete pri príležitosti XV. svetového dňa mládeže 2000

"Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami" (Jn 1, 14)

Drahá mládež!

Pred pätnástimi rokmi, na záver Svätého roka Vykúpenia, som vám zveril veľký drevený kríž a pozval som vás niest' ho vo svete ako znak lásky Pána Ježiša k ľudstvu a ako oznámenie, že jedine v Kristovi zomrelom a zmŕtvychvstalom je spása a vykúpenie. Tento kríž vykonal odvtedy veľkú púť cez jednotlivé svetadiely. Okolo "Križa Svätého roka" sa zrodili a rozvinuli Svetové dni mládeže, významné "zastavenia na vašej ceste mladých kresťanov, ako trvalé a naliehavé výzvy stavať život na skale, ktorou je Kristus. Po tom, ako tento kríž prešiel cez jednotlivé svetadiely, teraz sa vracia do Ríma a pri-
náša so sebou modlitbu a úsilie miliónov mladých ľudí, ktorí v ňom spoznali jednoduchý a posvätný znak Božej lásky

k ľudstvu. Rím sa stane hos-
titeľom Svetového dňa mládeže v roku 2000, v srdci Veľkého jubilea. Drahá mládež, pozývam vás všetkých na túto púť k to-
muto cirkevnému stretnutiu, ktoré sa oprávnene bude volať "Jubileom mládeže".

Ako tému pre váš XV. Deň som vybral výstižnú vetu, ktorou apoštol Ján vyjadruje prevelké tajomstvo Boha, ktorý sa stal človekom: "Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami" (Jn 1, 14). Kresťanskú vieru charakterizuje to, že človek Ježiš z Nazareta je Božím Synom, Slovom, ktoré sa stalo telom, druhou osobou Najsvätejšej Trojice, ktorá prišla na svet.

Neviditeľný Boh je živý a prítomný v Ježišovi, Synovi Márie, ktorá je Theotokos, Matka Božia. V Ježišovi, ktorý sa

narodil v Betleheme, Boh berie na seba ľudské podmienky a stáva sa dostupným, keďže vytvára spojenectvo s človekom. Opäť vám obnovujem naliehavé pozvanie, aby ste otvorili dokorán brány Kristovi, ktorý "tým, čo ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi" (Jn 1, 12). Prijatie Krista znamená dostať od Otca poverenie žiť v láske k nemu a k bratom, veriť, že v ľudských dejinách posledné slovo prislúcha životu a láske. Vtelením sa Kristus učinil chudobným, aby nás svojou chudobou obohatil, a dal nám vykúpenie, ktoré je plodom najmä jeho krvi, vyliatej na kríži. Vrcholná obeta jeho života, slobodne vydaného za našu spásu, je svedectvom Božej nekonečnej lásky k nám. Akú veľkú cenu musí mať človek v očiach Stvoriteľa, keď si zaslúžil takého vznešeného Vykupiteľa.

Ježiš šiel v ústrety smrti a neustúpil pred žiadnym dôsledkom toho, že "bol s nami" ako Emanuel. Postavil sa na naše miesto a na kríži nás vyslobodil spod zla a hriechu. Podobne ako rímsky stotník, ktorý vidiac, ako Ježiš zomrel, pochopil, že on bol Božím Synom (porov. Mk 15, 9), aj my vidiac a kontemplujúc Ukrižovaného, môžeme pochopiť, kým je skutočne Boh, čo v ňom

zjavuje mieru svojej lásky k človekovi. Ježišovo utrpenie je vrcholom celej jeho existencie, "danej" bratom na vyjavenie Otcovho srdca.

"Jeden zomrel za všetkých" (2 Kor 5, 14). V pozadí Ježišovej smrti je plán lásky, ktorý viera Cirkvi nazýva "tajomstvom vykúpenia": celé ľudstvo je vykúpené, čiže oslobodené z otroctva hriechu a vovedené do Božieho Kráľovstva.

Drahá mládež, dokážte sa pri týchto veľkých tajomstvách povzniesť do postoja kontemplácie. Pristavte sa, aby ste s nadchnutím obdivovali novo-

rodenca, ktorého Mária priviedla na svet, zabaleného do plienok a uloženého do jasiel: je to sám Boh, čo prišiel medzi nás. Hľadte na Ježiša z Nazareta, ktorého niektorí prijímajú a iní sa mu posmievajú, znevažujú ho a odmietajú: je to Spasiteľ všetkých. Klaňajte sa Kristovi, nášmu Vykupiteľovi, ktorý nás vykupuje a vyslobodzuje spod hriechu a smrti: je to živý Boh, prameň Života.

Drahí mladí ľudia, majte ambíciu byť svätými, ako on je svätý. Dobré vieme, že ľudskými silami je to nemožné, ale všetko môžeme v tom, ktorý je

náš Vykupiteľ. S Kristom sa svätosť – Boží plán pre každého pokrsteného – stáva uskutočniteľnou. Počítajte s ním, verte v neporaziteľnú moc evanjelia a postavte vieru ako základ svojej nádeje. Ježiš kráča s vami, obnovuje vaše srdce a utužuje vás silou svojho Ducha. Pán chce z vás mať apoštolov svojho evanjelia a tvorcov nového ľudstva. Skutočne, ako môžete tvrdiť, že veríte v Boha, ktorý sa stal človekom, ak sa nestavíte proti tomu, čo poníža ľudskú osobu a ničí rodinu? Ak veríte, že Kristus zjavil Otcovu lásku ku všetkému

stvorenstvu, nemôžete nevynaložiť všetko úsilie, aby ste prispepli k budovaniu nového sveta, založeného na sile lásky a odpustenia, na boji proti nespravodlivosti a každej biede telesnej, morálnej a duchovnej.

Prajem si, aby sa Jubileum stalo príležitosťou pre odvážny duchovný rozlet a pre mimoriadne oslávenie Božej lásky k ľudstvu. Nech sa z celej Cirkvi pozdvíha "hymnus chvály a vďaka Otcovi, ktorý vo svojej neporovnateľnej láske nám v Kristovi umožnil stať sa "spoluobčanmi svätých a členmi Božej rodiny" (Ef 2, 19).

Tajomstvo vtelenia Božieho Syna a tajomstvo vykúpenia predstavuje ústredné posolstvo našej viery. Cirkev ho neustále ohlasuje a zveruje ho všetkým svojim deťom ako vzácny poklad, ktorý treba chrániť a šíriť. Aj vy, drahá mládež, ste adresátmi a uschovávatelmi tohto dedičstva: "Toto je naša viera, toto je viera Cirkvi. A my sme hrdí, že ju vyznávame, v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi." Spoločne to vyhlásime pri príležitosti nasledujúceho Svetového dňa mládeže, na ktorom sa – ako dúfam – zúčastníte vo veľkom počte. Rím je "mesto – sanktuárium", kde živé spomienky na apoštolov Petra a Pavla i ďalších mučeníkov pripomínajú pútnikom po-

volanie každého pokrsteného. V auguste budúceho roka pred svetom zopakujeme vyznanie viery apoštola Petra: "Pane, ku komu by sme šli? Ty máš slová večného života" (Jn 6, 68), pretože "Ty si Kristus, Syn Boha živého!" (Mt 16, 16).

Obráťme teraz pohľad na panenskú Matku Božiu: mesto Rím opatruje jednu z najstarších a najvýznamnejších pamiatok, čo jej oddanosť kresťanského ľudu zasvätila: Baziliku Santa Maria Maggiore. Vtelenie Slova a vykúpenie človeka sú úzko späté so zvestovaním, kedy Boh zjavil Márii svoj plán a našiel v nej, mladej ako ste vy, srdce celkom otvorené voči konaniu jeho lásky. Mária je zornička, ktorá predchádza východ Slnka spravodlivosti, Krista, nášho Vykupiteľa. Svojím "áno" pri Zvestovaní, úplným otvorením sa pre Otcov plán, prijala a umožnila vtelenie Syna. Ako prvá medzi apoštolmi, svojou diskretnou prítomnosťou sprevádzala Ježiša až na Kalváriu a podporovala nádej apoštolov v očakávaní zmŕtvychvstania a Turíc. V živote Cirkvi je mysticky naďalej tou, ktorá predchádza Pánov príchod. Jej, ktorá bez prestania vykonáva svoj úrad Matky Cirkvi i Matky každého kresťana, s dôverou zverujem prípravu XV. svetového dňa mládeže.

Nech vás, drahá mládež, Presvätá Panna Mária naučí rozoznávať vôľu nebeského Otca ohľadom vašej existencie. Nech vám dopomôže k sile a múdrosti, aby ste dokázali rozprávať s Bohom a rozprávať o Bohu. Nech vás svojím príkladom podnieti byť v novom tisícročí ohlasovateľmi nádeje, lásky a pokoja. V očakávaní, že vás v hojnom počte stretnem v Ríme na budúci rok, "odporúčam vás Pánovi a slovu jeho milosti: ono má moc budovať a dať dedičstvo medzi posvätenými" (Sk 20, 32) a zo srdca, s veľkou láskou vás všetkých žehnám, spoločne s vašimi rodinami a osobami, ktoré sú vám drahé.

Vo Vatikáne, 29. júna, na Slávnosť svätých apoštolov Petra a Pavla.

Ján Pavol II.

Týmto Vás pozývame na ďalší ročník stretnutia mladých, na BYSTRÚ 2000. Cieľom tohto stretnutia je, aby mladí zažili radosť s Kristom, aby mnohí našli odpovede na svoje otázky, ako ďalej.

Príďte, neoľutujete, bude skvelá atmosféra ...

A možno po prázdninách si povie: "Bystrá patrila medzi moje najkrajšie dni počas tohtoročných prázdnin."

redaktori

Najvyšší policajný komisár sa rozhodol, že urobí konkurz na najlepšieho policajta, zvolá komisiu a zopár nádejných adeptov.

- Príde prvý pred komisiu a tí mu vravia: Ukážeme vám fotku z profilu a vy povieť, čo je na nej nezvyčajné.

- Policajt pozrie a vraví: Ten chlapík nemá jedno ucho.

- Komisia sklamaná pošle policajta preč, ten vo dverách stretne ďalšieho adepta a pošepne mu: len im nehovor, že nemá jedno ucho.

- Druhý policajt sa posadí, opäť mu ukážu fotku a ten na to odpovedá: Muž na fotke nosí kontaktné šošovky.

- Komisia nazrie do záznamov a ozaj je to pravda, zarazení genialitou policajta sa ho pýtajú: Ako ste to mohli zistiť, veď to nie je vôbec vidieť?

- Policajt: Tak to by som chcel vidieť, ako by na jednom uchu mohol nosiť okuliare.

- Príde bezzubý k zubárovi, sadne si do kresla, otvorí ústa a hovorí: Prvý apríl!

- Prečo trabant stále krúži po lúke dookola?

- Lebo má vo dverách pribuchnutú trávku.

- Prečo v súčasnosti vzniká tak málo ľudových piesní?

- Lebo tie staršie vznikali pri práci.

- Tak čo, bol si u zubára?

- Bol.

- A čo zub, bolí ešte?

- Nevie, on si ho nechal.

- Vojak stojí na stráži, prejde okolo generál a vojak nič. Generál sa celý zarazený vráti späť k vojakovi a hovorí mu: Vojak, vy ste ma nepozdravili!

- A od koho, pán generál?, znela vojakova odpoveď.

- Výpravca dáva znamenie. Vlak sa pohýna a práve vtedy na perón dobehnú traja muži. Prvý naskočí, pomôže aj druhému, no tretí už naskočiť nestačí. Vlak odíde. Vtedy sa ten tretí muž rozosmeje.

- Človeče, čo vám je smiešne? Ujde vám vlak, a vám je do smiechu? - pýta sa ho výpravca.

- Hej, mne ušiel vlak, ale tamti ma prišli iba odprevadiť!

- Katechéta sa pýta: Deti, kto z vás chce ísť do neba?

- Všetci zdvihli ruku, len Janko nie.

- A ty, Janko, čo? Ty nechceš ísť do neba?

- Nie!

- A prečo?

- Lebo mi mamka nakázala, aby som išiel zo školy hneď domov.

pre Váš úsmev pripravili
bratia Ján a Vlado

Šéfredaktor: V. Starosta; Predseda redakčnej rady: D. Dzurovčín; Jazyková úprava: P. Vaško; Cirkevný cenzor: ThDr. V. Boháč, PhD.; Grafická úprava: Mgr. J. Gradoš; Vydalo Náb. vyd. PETRA, reg. číslo: OÚ - XI/17/93; Adresa redakcie: Prameň, Sládkovičova 23, P.O.Box 176, 080 01 Prešov, tel.: 091-7721277-8; fax: 091-7733323. Nevyžiadané rukopisy nevraciam. Cirkevné schválenie: Grkat. biskupstvo č.j. 3318/99 zo dňa 30.11.1999. Podávanie novinových zásielok povolené: VRP Košice, č.j. 1176-PTP-1994 zo dňa 19.4.1994. Litografie, tlač a väzba: Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov.

Vďaka za podporu.

R	P	A	I	G	Ó	L	O	E	T
I	I	P	A	N	A	G	I	A	S
P	N	E	B	O	S	T	R	O	V
I	K	L	K	V	Y	L	A	B	E
D	A	O	.	A	N	K	R	Á	L
A	I	P	Ó	I	T	E	J	Á	P
K	S	O	D	A	B	R	A	B	Í
A	N	N	N	Z	Ľ	K	V	Ľ	S
R	R	É	Í	Ý	Ž	Ý	A	O	M
B	Y	Z	Ó	N	Z	A	R	S	O

Rieka, Peloponéz, Panagia, Ripida, Pinka, Dionýz, Etiópia, Barbados, Ostrov, Syn, Kráľ, Avar, Byzón, Rak, Písmo, Sol', Nebo, Labe, Rýľ, Teológia

Riešenie tvorí 11 písmen a interpunkčné znaky.

KVÍZ:

1. Aké miesto získali GRÉCI na turnaji v Bratislave?

A-1.miesto; B-2.miesto; C-3.miesto

2. Ako sa volal anjel, ktorý zvestoval Panne Márii radostnú zvesť?

A-Michael; B-Gabriel; C-Rafael

3. Ktorý ročník stretnutia mládeže je v tomto roku?

A-7.; B-8.; C-9.

4. Ktoré sú mariánske mesiace?

Odpovede zasielajte na adresu:

PRAMEN, Hlavná 1

P.O.Box 204, 080 01 Prešov

Výherkyňa z minulého čísla **Monika Bieščadová z Košíc** získala knižku **Duchovné piesne a nástenný kalendár** z vyd. PETRA. Blahoželáme.

OD Družba, Letná 6
064 01 Stará Ľubovňa
tel. 0963/43 242 25

Váš dodávateľ

*výpočtovej a kancelárskej techniky
ekonomického softwaru firmy MRP
kancelárskych a školských potrieb
značkových hodínok*

CASIO

zenit - partner, na ktorého sa môžete spoľahnúť

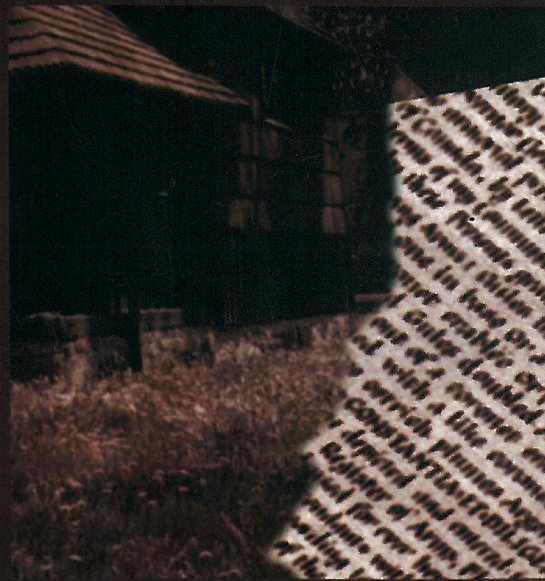
Nové služby - pripojenie na INTERNET cez SKnet

Ing. Ján Dopirák

*daňový poradca
audítor
ekonomický, účtovný
a organizačný poradca*

Stará Ľubovňa
Budovateľská 20

tel./fax: 0963/43 249 80
mobil: 0905 207 416

PETRA

vydavateľstvo - distribúcia - grafické návrhy - predajňa

V šľapajách tradície - nesklameme Vás!

Navštívte nás v Prešove na Hlavnej ulici č. 1 a 3